

กระโถนช่างธรรมมาศน์

ฉบับที่ ๕๖ เดือนตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

กระถินช่างธรรมมาลีน

อนาสฺสจฺจิตฺตสฺส
อนนฺวาทเจตฺส
ปฺกฺกญฺญาปปฺหีนสฺส
นตฺถิ ชาครโต ภัย ... ๗ ๓๙ ๗

ผู้มีสติตื่นตัวอยู่เนื่องนิตย์
มีจิตเป็นอิสระจากราคะและโทสะ
ละบุญและบาปได้
ย่อมไม่กลัวอะไร

He who is vigilant,
He whose mind is not overcome by lust and hatred,
He who has discarded both good and evil -
For such a one there is no fear.

“มิงกะละบา เมียนมาร์”

อากาศเช้าอยู่ที่ ๑๑ องศาเซลเซียส หลังฉันเช้าแล้ว อาตมาต้องเร่งรัดพระที่จะออกเดินทาง ซึ่งท่านก็รู้อยู่แล้วว่าจะไปกันฉันนี้ แต่กลับไม่ได้เตรียมตัวล่วงหน้า มาจัดสัมภาระเอาตอนนี่เอง...

ผู้ช่วยยู (พินิจ คงทองดี) นำรถฝ่าหมอกหนาออกไปเมื่อทุกคนพร้อม หยุดส่งท่านโมเช่ (พระประสงค์ สุนทรโร) ท่านกอล์ฟ (พระศราวุธ ฐานิสฺสรโร) ท่านเค (พระธีรวัธ ธีรบุญโญ) ท่านชาย (พระอรรรถพล ธมฺมวโร) และเสี้ยแสง (แสงชัย เพชรชินสกุล) ลงที่ปากทางนิคมสหกรณ์ทองผาภูมิ...

พระท่านจะเดินทางไปเยี่ยมบ้านที่สงขลา ส่วนเสี้ยแสงจะกลับกรุงเทพฯ แล้วเลยไปส่งอาตมากับครูบาห้อย (พระนาวิณ สัจจญาโณ) เจ้าอาวาสวัดหนองบัว ประเทศพม่า ที่บ้านทิดจิตร (สมจิตร์ เอี่ยมโอด) เพื่อเตรียมตัวเดินทางเข้าพม่า โดยมีพี่มุกดา (คุณมุกดา เพชรชินสกุล) ตัดรถมาเพื่อซื้ออาหารปลา อาหารหมา อาหารไก่ สำหรับเลี้ยงสารพัดสัตว์ที่เกาะพระฤาษี...

เป็นอันว่าตอนนี้ศุภณฺยปฏิบัติธรรมเกาะพระฤาษีของอาตมาเหลือแต่ท่านสง่า (พระสง่า สนฺตจิตฺโต) แม่ชีดีดี (อุบาสิกาฉันทกาใจหลัก) และพี่มุกดาอยู่แค่สามคนเท่านั้น ซึ่งยังดีกว่าช่วงเดือนที่ผ่านมา เพราะตอนนั้นเหลือแต่หมา ปลา และไก่จริงๆ..!

ขณย้ายข้าวของมาไว้บนรถทิดจิตรแทน แล้วผู้ช่วยยูกับพี่มุกดา แยกย้ายกันไปปฏิบัติหน้าที่ อาตมาส่งจดหมายที่ค้างตอบให้กับลูกสาว

ทั้งสอง คือ แอ๊ด (ศิริพร ประพฤติดี) กับต๊อง (สุนิสา พักกระโทก) แล้วทิดจิตรนำรถเข้าเติมน้ำมัน...

ดีเซลเพิ่งขึ้นราคาอีก ๒๕ สตางค์เมื่อคืน เป็นลิตรละ ๑๐.๘๘ บาท จ่ายไป ๖๔๐ บาท แล้วเข้าวัดท่าขนุนไปกราบสังฆารคค์ดีสิทธิ์ของหลวงปู่สาย (พระครูสุวรรณเสลาภรณ์) แม่ชีชิน (อุบาสิกาบุญชื่น ศรีสองแคว) ถวายปัจจัยช่วยค่าเดินทาง ๑,๐๐๐ บาท...

รับท่านวิน (พระวิน รตนญาโณ) ท่านไก่ (พระอ่องนายวิน อาโลโก) และท่านน้อย (พระน้อย จนทวโร) พร้อมแม่ออกคำยังยาของท่านน้อยไปด้วย ทั้งหมดเป็นชาวหนองบัว จะกลับไปดูว่า อาตมาพัฒนาบ้านเกิดเมืองนอนของเขาไปถึงไหนกันแล้ว...

สังฆารคค์ดีสิทธิ์หลวงปู่สาย วัดท่าขนุน

ทิตจิตรนำรถตรงไปยังด้านเจดีย์สามองค์ ไ้ทิตของเรากำลังพบศึกหนัก เหลืออีกปีเดียวจะครบสัญญาบวช ตอนนี้ถูกแม่เสื่อสาวบุกจนตั้งตัวไม่ติด คุณกันเรื่องทางหนีที่ไล่กันไปตลอดทาง จนมาถึงด้านเจดีย์สามองค์...

แะบ้านพ่อออกสุจินต์ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ประสานงานไทย-พม่า เพื่อขอทำใบอนุญาตผ่านแดน ทุกครั้งที่อาตมาเดินทางเข้าพม่าไม่เคยใช้ใบผ่านแดนเลย แต่คราวนี้พ่อออกสั่งไว้เป็นนักหนาว่า อาตมาไปสร้างความเจริญให้บ้านเกิดของเขา เขาอยากให้ไปแบบสมเกียรติและปลอดภัยอย่างแน่นอน ไม่ต้องไปเสี่ยงดวงเอาเองแบบครั้งที่ผ่านๆ มา...

พ่อออกสุจินต์ไม่อยู่บ้าน ลูกหลานบอกว่าไปสังขละบุรี อาตมาคิดจะข้ามด่านเลย แต่แม่ออกคำยังโอดเข้าวังข้าวไปซะแล้ว แกหูตึงซะด้วย กว่าจะเจรจากันรู้เรื่องแกก็อ้อมพอดิ พอๆ กับพระที่ตะโกนจนเสียงแหงซ้ำแม่ออกยังขอไปหาหลานที่ฝั่งไทย บอกว่าพรงนี้เข้าจะตามไปกับพ่อออกดำ (พ่อของท่านน้อย) เวรกรรม...! ต้องรอนานเท่าไรวะงานนี้..?

จ่ายค่ารถฝั่งไทย ๕๐ บาท แล้วมาจ่ายค่าคนหัวละ ๒๕ บาท ทางฝั่งพม่า ตกกลางทางพม่าได้แค่ค่าหัวทิตจิตรไปคนเดียว นอกนั้นพระล้วนๆ ผ่านฟรีตามระเบียบ พวกเราตรงไปยังบ้านของโกเต็งก่อน แกเป็นหลานของพ่อออกสุจินต์ สั่งให้แกออกตามหาตัวลุงให้ที่ พอดิใกล้เพลและพระไป ๕ รูป พอดิเลขมงคลของพม่า โกเต็งจึงขอเป็นเจ้าภาพเลี้ยงเพลก่อน...

กับข้าวอร่อย แต่ข้าวหุงแบบเร่งรีบเลยครึ่งดิบครึ่งสุก หลังเพลไปสอบถามอัตราแลกเปลี่ยนเงินในตลาด ส่วนใหญ่ถ้าแลกเปลี่ยนได้บาทละ ๘.๔๐ จิต ถ้าฝากโอนก็ ๘.๖๐ จิต แต่ของท่านนาวินเฉพาะที่รับจากอาตมาก็

สามแสนเข้าไปแล้ว ในที่สุดขาประจำรับแลก ๘.๕๐ จิต และโอนในอัตรา ๘.๖๖ จิต...

ท่านนาวินโอนไป ๓๓๙,๔๙๑ บาท เป็นเงิน ๒,๙๔๐,๐๐๐ จิต (เขาปิดเศษให้) แล้วแลกเงิน ๑,๐๐๐ บาท ท่านวินแลก ๔,๐๐๐ บาท ท่านน้อยแลก ๒,๘๐๐ บาท ท่านไปขอไปบ้านน้าก่อน เลยต้องไปแลกอัตรา ๘.๔๐ จิตแทน...

อาตมาพกเงินพม่าเก่ามาสามหมื่นกว่าจิต และมีดอลลาร์ที่ได้มาจากผู้พันโก๊ะ (น.ต.จรรย์นพ กำแพงทอง) อยู่ ๕๐๐ เหรียญ คิดว่าจะไปแลกที่มณฑลเลย จึงดใช้บริการ ส่วนบรรดาแม่ค้าบ้านปวนไปทั้งตลาดเมื่ออาตมาบอกว่า ถ้าใครลดราคาลูกประคำเหลือต่ำกว่าสองบาทต่อพวงได้ อาตมาจะซื้อครั้งนี้ ๑๐,๐๐๐ พวง..! จะมารับของตอนขากลับ...

ทางเข้าวัดตองไว ด้านเจดีย์สามองค์

ท่านนาวินซื้อขนมไปฝากณเรที่เฝ้าวัดหลายอย่าง จากนั้น ทิตจิตรพาพวกเรามายังวัดตองไว ท่านสุมังคะละเจ้าอาวาส กับท่านอังกุระ หลานพ่อออกสุจินต์ (น้องชายของโกเต็ง) รีบมาราบปฏิสันถาร อาตมาชนข้าวหอมมะลิมาถวายท่านสุมังคะละ ๒๐ ถุง กับแอปเปิ้ล ๑ ตะกร้า

อาตมาขอตัวไปสร้งน้ำ ท่านอังกุระกุกูกูจจจที่หลับที่นอนให้ ท่าน ๑๔ พรรษาแล้ว ช้ำยังจับธัมมะจริยะมาจากสำนักมหากันตะยง จัดเป็นอาจารย์ใหญ่ของที่นี่ มาบริการด้วยตนเองแบบนี้ พระหนุ่มเถรน้อยที่ไม่รู้จักอาตมาต่างพากันตั้งเป็นอย่างยั้ง กลับจากสร้งน้ำซักผ้า ทิตจิตรก็จรลีไปแล้ว จึงสนทนากับท่านสุมังคะละและท่านอังกุระไปสารพัดเรื่อง...

บายสามโมงซึ่งตรงกับบายสามครึ่งของไทย (พม่าช้ากว่าไทยครึ่งชั่วโมง) โกเต็งมาแจ้งว่าพบพ่อออกสุจินต์แล้ว พ่อออกกำลังไปเจรจาขอใบผ่านกับผู้บังคับการทหารพม่า ขอให้วางใจ ไม่ว่าจะอย่างไรพຽນนี้ได้เดินทางแน่นอน...

บายสี่โมงเศษ พ่อออกสุจินต์ก็มาถึง ชายชราร่างผอมเกร็งคัดผมเกรียน มองอาตมาแบบพินิจพิเคราะห์ คงจะเหมือนกับญาติโยมแทบทุกคนที่พบอาตมาครั้งแรก เพราะสารรูปของอาตมาไม่น่าเชื่อถือเอาซะเลย ถ้าไม่ใช่ผลงานที่ฝากไว้จนระบือไปทั้งเมืองไทยและเมืองพม่า พ่อออกคงประเมินราคาอาตมาต่ำกว่านี้อีกมาก...

พ่อออกแจ้งว่า ทางผู้บังคับการทหารพม่าไม่ยอมเซ็นอนุญาตกลัวว่าถ้าอาตมาเป็นอะไรไปเขาต้องรับผิดชอบ ทั้งกลัวว่าอาตมาจะเป็นสายสืบจากทางการไทย ปลอมตัวไปสืบราชการลับของพม่า เจรจาต่อรองอย่างไรก็ไม่ยอมให้ใบผ่านอย่างเด็ดขาด..!

อาทิตย์อัสดงคเหนือขุนเขาวัดตองไว

ท่าทางของชายชราซัดดอกซัดใจมาก ด้วยวัย ๖๕ ปี ที่สร้างผลงานจนเป็นที่เชื่อถือทั้งไทย กะเหรี่ยง มอญ พม่า กลับต้องมาขอร้องนายทหารที่เพิ่งย้ายมาใหม่ “ครุบาไปเถอะ...ไปรดไม้ได้ก็ไปเรือ พຽນนี้พ่อออกจะไปส่งถึงของโส่ง ไปถึงก็ออกได้เลยไม่ต้องรอคิว ระหว่างทางถ้าถูกทหารตรวจค้น บอกกับมันว่าพ่อออกให้มากไม่มีเรื่องแล้ว...”

ถึงโยมไม่บอกอาตมาก็คิดจะไปแบบนี้อยู่แล้ว..! พ่อออกบอกว่าสาเหตุมาจากนักศึกษาพม่าบุกยึดสถานทูตพม่าในไทย เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย แล้วทางการไทยประนีประนอมปล่อยตัวนักศึกษาไปไม่ยอมส่งให้ทางการพม่า จนพม่าปิดด่านไปสองเดือนเศษ และส่งทหารตริงกำลังตลอดแนวชายแดน...

ทหารทั้งหกกองพันนี้มาจากมณฑลเฉยไ้ไม่รู้จักพ้อออกมาก่อน จึงเจรจากันไม่รู้เรื่อง แต่พันจากของไล่ไปแล้ว ทุกหน่วยรู้จักและยังเกรงใจพ้อออกอยู่ ไปเรือถึงบ้านแวงสะลิ (เวสาลี) แล้วให้นั่งเกวียนต่อไปบ้านหนองบัว...

“สนุกแน่คราวนี้...” อาตมานึกเมื่อพ้อออกสุจินต์ลากลับไปแล้ว นั่งรถ ลงเรือ แล้วไปขี่เกวียน คงมันดีพิลึก อาตมาทราบแต่เข้ามิดแล้ว เนื่องจากตอนกราบขอขบารมีพระช่วยสงเคราะห์ในการเดินทาง หลวงปู่ ปาน วัดบางนมโค บอกว่า “งวดนี้ขลุ่ยขลุ่ยหน่อยนะ...”

เมื่อมีเวลาว่างอาตมาจึงเข้าสู่อารมณีกาวนา มาครั้งนี้อาตมาพกประจำมาสามเส้น ตอนนี้ใช้ประจำไม้พญาจิวดาอยู่ กาวนาชักประจำจนถึงหกโมงเย็น พระเณรวัดตองไ้ทำวัตรเย็น จนถึงหนึ่งทุ่มทำวัตรเสร็จ ท่านสุ่มังคะละมากราบนิมนต์ให้อาตมาช่วยให้โอวาทพระเณรด้วย..!

ท่ามกลางสายดาพระ-เณร เกือบ ๕๐ คู่ อาตมากล่าวถึงการปฏิบัติตนให้สมกับความเป็นพระเป็นเณร การที่เราปฏิบัติไม่ถูกต้อง จะได้รับโทษทัณฑ์อย่างไร การปฏิบัติที่ถูกต้อง จะได้รับความสุขกาย สุขใจเยี่ยงไร ย้ำถึงการมีจริงของนรก สวรรค์ พรหม นิพพาน ขอให้ทุกคนตั้งใจทำความดี เพื่อไปให้ถึงสุคติ อาตมารับรองด้วยชีวิตว่าทำดีต้องได้ดี..!

ทุกรูปพึงแทบลืมหายใจ จบ โอวาทเณรขอต่อศีลใหม่ พระก็แสดงอาบัติกันเป็นแถว หลายรูปติดอกติดใจตามมาสนทนาต่อถึงในห้องพัก ท่านอังกุระกับท่านสุ่มังคะละบอกว่า ดีเหลือเกิน ถ้าพระเณรได้รับโอวาทแบบนี้บ่อยๆ คงปฏิบัติตัวสมกับเป็น ศากยบุตรพุทธชินโรสมากยิ่งขึ้น...

ท่านสุ่มังคะละเลียบเคียงว่า ถ้าอาตมาช่วยสร้างวัดหนองบัวเรียบร้อยแล้ว ขอให้มาช่วยวัดตองไ้อีก อาตมาไม่กล้ารับคำ เพราะเท่าที่เคยช่วยมา ท่านไม่ค่อยจะตรงไปตรงมานัก สนทนาจนใกล้เวลาดับเครื่องปั่นไฟ จึงแยกย้ายกันไปจำวัด...

*****

ใช้จับตั้งแต่ตีสอง กาวนาจนถึงตีสี่ เสียงตีเกราะให้สัญญาณว่า พระจะออกบิณฑบาตดั่งขึ้น จึงลุกไปสงน้ำ อากาศที่นี้ไม่หนาวเท่าไร กลับมาสวดมนต์ – ทำวัตร แล้วกาวนาต่อจนหกโมงครึ่ง...

แม้ออกคำยังมาแต่เช้า แต่พ้อออกคำผู้เป็นเขยยังไม่เห็นหน้า ท่านสุ่มังคะละนิมนต์ฉันเช้า ยังไม่ทันเรียบร้อย รถยนต์ที่พ้อออกสุจินต์ส่งมารับก็มาถึง จึงต้องรีบอ้อม...

รถโดยสารที่จะไปส่งยังท่าเรือของไล่

ท่านนาวันเขียนหนังสือรับรองให้ท่านวัน ท่านไก่อ และท่านน้อย
ว่าเป็นคนหนองบัวไปบวชฝั่งไทยจริงๆ ท่านวันกลายเป็นท่านญาณะ
ท่านไก่อเป็นท่านอาลอก๊ะ ท่านน้อยเป็นท่านจันทะ ท่านสู่มังคะละเซ็น
รับรองและประทับตราวัด เท่านั้นี่พร้อมที่จะเดินทางได้...

รำลาทุกคนแล้วออกมาในตลาด พ่อออกสุจินต์รออยู่แล้ว ผู้เฒ่า
โดดขึ้นรถมาด้วย ตรงไปยังบ้านของโกเต็ง อาตมารวบของไม้ก็กระสอบ
โยนขึ้นรถ คิดว่าออกได้แล้ว ที่ไหนได้..โยมที่ไปด้วยยังไม่ได้แลกเงิน..!

พ่อออกสุจินต์เดือดดาลจนแทบกระโดดโลดเต้น บอกให้เตรียม
ตัวให้พร้อมจะได้ไปแต่เช้า หนอยแน่...เงินยังไม่ได้แลก..! พ่อออกทั้งบ่น
ทั้งตำ ทั้งสั่งสอน จนกระบุงโกยไม่ไหว แต่สุดท้ายก็เหนื่อยเปล่า เพราะทุก
คนทำเป็นหูทวนลม..!

เตรียมตัวลงเรือที่ทำเรือของโสง

กว่าจะออกรถได้ตกลองโมงครึ่ง (เวลาพม่า) ท่านผู้เฒ่าชักไม่แน่ใจ
ว่า โยมจะพาพระช่วยไปด้วยหรือเปล่า..? เลยติดรถไปส่งจนถึงช่องโสง
นอกจากพาผ่านด่านทั้งด่านยวาศีต และด่านช่องโสงแล้ว ยังติดต่อ
เช่าเรือให้ด้วยในราคาสามหมื่นจัต...

นอกจากพระ ๕ รูปและโยมสามคน ที่ต้องเฉลี่ยจ่ายคนละ
ประมาณสี่พันจัตแล้ว พ่อออกยังฝากครอบครัว ๔ คนแม่ลูกที่ไม่มีเงิน
จ่ายค่าเรือไปด้วย ขอพระช่วยสงเคราะห์ปากท้องของทั้งสี่ชีวิต จากนั้น
นั่งยองๆ ริมน้ำกราบลา..“ไหว้สาครบูรพา..ข้าน้อยวิ่งเต้นช่วยได้เต็มกำลัง
เท่านี้ ขอฝากวัดหนองบัวให้ครูบาคุณแลด้วย...”

เรื่อยังออกไม่ได้เพราะหัวเทียนบอด แทนที่จะซื้อใหม่มันดันปล้ำ
จนติด แล้วเซ็นเรือให้ออกจากท่า ค่อยๆ ไป เพราะ น้ำตื้นวิ่งเร็วไม่ได้...

น้ำตื้นเรือต้องวิ่งด้วยความระมัดระวัง

ต่อม่อทางรถไฟสายมรณะของพม่า

สิบโมงครึ่งมาถึงด่านมอญ นายท้ายขึ้นไปจ่ายค่าผ่านทาง พวกเราเห็นว่าจะไปไม่ทันเพล จึงขึ้นไปเพื่อฉันทเพล แต่หน้านี้เรือมาน้อย ช้าห่างจากช่องโส่งไม่ไกล เขาไม่ได้เตรียมอาหารไว้ แต่นายด่านบริการ สดใจขาดดิน ไซ้คนไปเอาอาหารจากด่านรถที่อยู่ไม่ไกลมาให้...

บริการดีแต่แพงจัง พวกฟาดชะ ๒๖๐ บาท เงินพม่าไม่เอาชะด้วย อาตมาเลยให้กวาดอาหารที่เหลือใส่ถุง ไปให้โยมตักยกทั้งสี่เป็นมือเย็น ไหนๆ ก็จ่ายแพงแล้ว ต้องเอาให้คุ้ม เรียบร้อยแล้วออกเดินทาง ต้องคลาน ไปแบบระมัดระวังเหมือนเดิมเพราะน้ำตื้น...

ผ่านต่อม่อของทางรถไฟสายมรณะ ซึ่งเหลือแต่ตอไม้เตี้ย ตัว สะพานตกลงไปจมน้ำอยู่ครึ่งหนึ่ง พอถึงแก่งอันตรายนายท้ายถอยเอา ท้ายเรือไป บอกว่าปลอดภัยกว่า แต่อาตมาเห็นว่าอันตรายมาก ถ้าพลาด ไบพัดเรือกระทบหินมีหวังพังยับเยินแน่ๆ..!

น้ำตื้นจนต้องช่วยกันเข็นเรือ

มีทหารผมยาว ๒ นาย เรียกให้หยุด ขออาศัยเรือไปด้วย ย่อมได้ ไม่มีปัญหาอยู่แล้ว ถอยหลังลงอีก ๒ แก่ง เรือก็เกยตื้น ทั้งพระทั้งโยม ต้องช่วยกันลงเข็นถึงสองจุดใหญ่ๆ พอถอยพ้นแก่งถัดไปแล้ว นายท้าย ขอหยุดเติมน้ำมัน ที่นี่เป็นเรื่อง..! สตาร์ทเท่าไรก็เจ็บบจี้ อาตมาขอบารมี พระและหลวงปู่ปานโปรดช่วยสงเคราะห์ด้วย...

คราวนี้ติดและไปได้เร็วขึ้น เนื่องจากพ้นเขตน้ำตื้นแล้ว เทียงเศษ แดดร้อนแทบหัวแตก มาถึงด่านแม่ตะบูน ทหารขอลงไปเข้าเวร ที่แท้ เขาเป็นนายด่านที่นี่ เลยสบายไม่ต้องจ่ายค่าผ่านทาง ตามหาหัวเทียนเรือ ก็มีด้วย ดีไปหมด...

อยากประหยัดดีนัก ปล่อยเครื่องดับซะให้เด็ด..!

นายท้ายไม่ดีด้วย เห็นเครื่องยังติดดีจะไม่ยอมเสียเงิน อาตมา จึงคลายกำลังใจลง เสียงท้อไอเสียระเบิดบึงใหญ่ แล้วเครื่องก็ดับเงียบฉ...! คราวนี้ซ่อมเท่าไรก็ไม่ยอมติด สมน้ำหน้ามัน...ต้องยอมเสียเงินซื้อ หัวเทียนใหม่จนได้..! แต่คนขายก็ไม่ว่าราคา คนซื้อก็ไม่แน่ใจ เลยเอา ไปใช้ก่อน จะกลับมาจ่ายให้ทีหลัง...

จัดการเปลี่ยนเรียบร้อย ทีนี้ไปถูกลุยเลย น้ำลึกขึ้นทำความเร็ว ได้สม่าเสมอ บ่ายโมงกว่ามาถึงบ้านปางคอ ทั้งต้นเรือทั้งนายท้าย ขอกินข้าวก่อน เติมพลังเสร็จพอดีพระเจ้าทำธุระส่วนตัวเสร็จเช่นกัน คราวนี้ไปยาวเลยลูกพี่..!

พักค้างคืนที่หมู่เรือนแพบ้านมียันตอง

ชั่วโมงแล้วชั่วโมงเล่า ที่เรือฝ่าผืนน้ำและแดดจ้าไปตลอด จาก ตะวันตรงหัวก็เริ่มบ่ายคล้อยไป ที่นั่งคับแคบจำกัด ทำให้ปวดระบม ไปหมด โดยเฉพาะตรงก้น ต้องขยับเปลี่ยนทำนองอยู่เรื่อย จนมาถูก หน่วยทหารลาดตระเวนเรียกเก็บค่านักเลงอีกรอบ...

ฟ้ามืดลงตามลำดับ ถึงบ้านมียันตองตอนห้าโมงครึ่ง เกือบมืดสนิท คณะของเราขึ้นพักค้างคืนที่หมู่แพ จัดการสร้งน้ำ ล้างหน้า โยมถวาย น้ำตาลปึกกับน้ำชา ญาติโยมที่ตามมารับประทานอาหารค่ำ แล้วพักผ่อน ตามอริยาตัยด้วยอ่อนใจเต็มที...

*****

ตัวโรซุมมาก คันจนไม่เป็นอันนอน ลูกขึ้นนั่งภาวนาดังแต่ติสอง
พอดีห้าเจ้าของแพลุกขึ้นก่อไฟหุงข้าว อาตมาขีดเนื้อขีดตัวแบบลวกๆ
สวดมนต์ - ทำวัตร อุทิศส่วนกุศลเสร็จ คนอื่นเพิ่งจะตื่น กว่าเขาจะล้างหน้า
แปรงฟัน อาตมาก็เก็บของเสร็จจรด้นเช้าแล้ว..!

อาหารเข้ามือนี้ออกด่าขอถวาย โดยจ่ายรวมกับที่พวกเขากิน
เมื่อคืนเป็นเงิน ๑,๒๐๐ จัต แล้วนายท้ายพาพระทั้งหมดข้ามน้ำไปไหว้
พระเจดีย์มียันตอง ซึ่งท่านนันทะมาลาได้มาสร้างเอาไว้ กราบพระเจดีย์
เสร็จ ครุบาน้อยหายไปไหน..? โหนน...เดินคุ่มขึ้นไปบนเนินเขาแล้ว...

สักครู่ก็กลับมาพร้อมท่านนันทะมาลา อันว่าท่านนันทะมาลา
นี้มีวีรกรรมมาก ทั้งที่เพิ่งบวชได้ ๔ พรรษา ท่านเป็นคนกระด้าง ไม่ยอมลงให้
ใครง่ายๆ หักหน้าพระผู้ใหญ่มาหลายงาน จนคณะสงฆ์ทางบ้านสองแคว
ประชุมกันขับไล่ ท่านไปช่วยท่านสุมั่งคะละสร้างเจดีย์ที่วัดตองไว
องค์หนึ่ง...

ตอนนั้นท่านก็ไปทำความวุ่นวายอยู่ที่นั่นพักใหญ่ จึงถูกไล่มาอยู่
ที่นี่ สร้างพระเจดีย์มียันตองแล้ว เห็นว่าจะสร้างศาลาให้เป็นวัดเลย
คงจะลงหลักปักฐานที่นั่นแน่ กับครุบาน้อยนั้น ท่านกลับอ่อนน้อมยอมลงให้
อย่างที่คุณอื่นยากจะเชื่อถือ อาจจะแพ้ทางกันเหมือนงูเหลือมเจอ
เชือกกล้วยก็เป็นได้...

สำหรับอาตมาไม่ถึงสาท่านอยู่แล้ว เจอหน้ารีบไหว้ก่อนชะกั
หมดเรื่อง ท่านนันทะมาลาบอกนายท้ายเรือให้ไปเอา**ธงฉัพพรรณรังสี**
ที่ท่านฝากไว้กับแพพักแรม ผูกติดเรือไปด้วย จะได้ดูเป็นเรือของผู้แสวงบุญ
"ด้านทหารตั้งใหม่ที่ดานงเข้มงวดมาก ปักธงไปจะดีกว่า" ท่านว่าอย่างนั้น

บรรยากาศยามเช้าเต็มไปด้วยหมอก

กราบขอบพระคุณในความเมตตาของท่าน พอดีญาติโยมลงเรือ
เรียบร้อยแล้ว เรือจึงข้ามมารับ ทำไมเรื่อนักล่ะ..? ที่แท้ไม่มีใครกินข้าวเช้า
กัน ส่วนใหญ่จะกินแค่มือส่ายกับมือค้ำ กิติ...นอกจากประหยัดแล้ว
ยังไม่เสียเวลาด้วย ลาท่านนันทะมาลาลงเรือ ออกเดินทางตอนหกโมงครึ่ง
(เวลาพม่า)...

ไอน้ำขึ้นมัวเหมือนหมอกลง อากาศเย็นสะท้านเมื่อเรือวิ่งเร็วๆ
จนเจ็ดโมงครึ่งไปแล้วแดดออกจ้า คราวนี้อุ่นขึ้นมาหน่อย จากนั้นร้อนขึ้น
ตามดวงอาทิตย์ที่ลอยสูงขึ้นทุกที แปรโมงมาถึงด้านทหารที่ดานง มี
ทหารห้านายถืออาวุธครบครัน มีทั้งเอ็ม.๑๖ และ เอ็ม.๒๐๓ (เอ็ม.๑๖
ประกอบเครื่องยิงลูกระเบิดขนาด ๔๐ มม.) ครุบาน้อยกับนายท้ายขึ้น
ไปเจรจาคุรุหนึ่ง ทหารคนหนึ่งถือปืนเดินลงจากตลิ่งสูงมาหาเรือ...

เขาส่งภาษาพม่ามาแต่ไกล ครุบาน้อยกลัวอาตมาไม่เข้าใจ รีบตามลงมาด้วย ใจเย็นเถอะ..เวลาถูกเงินแบบนี้อาตมามักจะเข้าใจดี เดินสวนขึ้นไปตั้งแต่ทหารลงมายังไม่ถึงครึ่งทาง ทั้งพระทั้งโยมตามกันขึ้นไปเป็นแถว “ทหารเขาว่าต้องจอดนาน ให้ขึ้นมาหลบในร่มก่อน...” ครุบาน้อยกระซิบ...

อาตมาคิดว่าแก้อีข้างตัวกลุ่มทหารมานั่ง ท่านจันทะกับท่าน อาลอเกะส่งภาษาพม่ากัน ท่านญานะเดินไปปลดทุกข์เบาข้างที่พักทหาร แบบหน้าตาเฉย ทุกคนรู้ว่าต้องทำอะไรอย่างไรทหารถึงจะไม่สงสัย ปลอ่ยให้ครุบาน้อยต่อรองกับทหารไปแต่ผู้เดียว..!

เขาให้ทุกคนไปรายงานตัวกับผู้บังคับกองพันทหาร ที่ค่ายซึ่งตั้งอยู่ในหมู่บ้าน แล้วแต่ผู้พันของเขาว่าจะยอมให้ผ่านไปหรือไม่..! ครุบาน้อยกับผู้โดยสารทุกคนเดินลัดป่าไปยังหมู่บ้าน ยกเว้นอาตมาทั้งสี่รูปที่หนึ่งไม่รู้ไม่ชี้ กับเด็กน้อยตกยากสามคนที่แม่เขาขออาศัยมา ซึ่งยังเด็กเกินกว่าที่พวกทหารจะเอาเรื่องด้วย

ทหารถูกพระแย่งที่นั่งหมด ต้องไปยืนตากแดดริมตลิ่ง อีกไม่นานก็มีเรือมาอีกสองลำ ประสบชะตากรรมเดียวกัน ต้องเดินไปรายงานตัวในหมู่บ้าน อีกเกือบชั่วโมงครุบาน้อยก็เดินนำคณะของเรากลับมาส่งภาษาพม่าให้อาตมาอยู่โหวกเหวก อาตมารู้ทำพยักหน้ารับไว้ก่อน

“ยี่ว์เต้า(ฉันทะ)...” อาตมาบอกท่าน พลังหันไปบอกกับต้นเรือ พลังชี้กระตักน้ำทหารที่วางไว้ว่า “กะ (ประเคน)...” ต้นเรือรีบยกประเคนให้ ชตน้ำซาร้อนกันเรียบร้อยแล้วก็ลงเรือ นายท้ายพาบึ่งออกจากท่าอย่างรวดเร็ว ก่อนทหารจะเห็นพิรุชโดยเฉพาะจากอาตมา..!

ขึ้นเรือที่ด่านแวงสะลิ (นาข้าวสาลิ)

ตากแดดหัวแดงผ่านบ้านเยแลเก่าและบ้านเยแลใหม่ มาถึงด่านแวงสะลิ (เวสาลิ) ดกสิบโมงครึ่ง ต้องลงที่นี้แล้วนั่งเกวียนลัดป่าไป เพราะข้างหน้าโดยเฉพาะที่เมืองจะอิน นอกจากจะเข้มงวดแล้ว ด่านยังถี่ยับเลย ขึ้นเจอเข้าหลายๆ ด่าน เผยพิรุชออกมามีหวังพากันติดคุกหัวโต สู้อุปถัมภ์ยังมีโอกาสหลบหน่วยลาดตระเวนได้ง่ายกว่า

เห็นพระลุยเข้ามารวดเดียว ๕ รูป นายด่านรีบยกเสื่อมาให้ พอได้ยื่นครุบาน้อยส่งอาหารเพลก็ยิ้มอย่างพอใจ เพราะเท่ากับเพิ่มรายได้ให้กับพรรคพวกของตน ครุบาน้อยจ่ายค่าเรือให้นายท้าย ที่อาตมาเพิ่งมั่นใจว่าเป็น “นางท้าย” ตอนนี้อง หลังจากที่สูงสัสมาตลอดทาง

นายหน้าคิวเกวียนรุ่มล่อมเข้ามาเสนอให้เช่าเกวียน มันบอกตั้งหกพันห้า..! ครูปาน้อยชี้ให้ไปต่อรองกับพ่อออกคำ บอกด้วยภาษาไทยตามไปเบาๆ ว่า “ซักสี่พันถึงจะเอา” พ่อออกคำต่อรองราคาด้วยมदनักเลงเก่า คือ เอ็งไม่ลดซำก็ไมสน นั้งชดน้ำชาสบายใจกว่า..! รายการเขี้ยวชนเขี้ยวแบบนี้ไม่เหมาะกับอาตมา เพราะชอบตรงไปตรงมามากกว่า...

อาหารมาแล้ว อาตมาเปิบด้วยมือแบบพม่าแท้ ปล่อยให้พวกพุดพม่าคล่องฉันด้วยช้อนไปเถอะ พออิมยกอาหารที่เหลือให้กับครอบครัวตกยาก ตายละวา..มีตั้งห้าคน อาตมาคิดว่ามาแค่สี่เท่านั้น ยิ่งจนทำไมลูกมันยิ่งตกไปซะทุกคนโยมเอ๋ย..!

พ่อออกคำตกลงค่าเกวียนได้เล่มละสี่พันจัตพอติ จากนั้นไปกินข้าวกลางวันบ้าง เรียบร้อยแล้วให้เจ้าของเกวียนขนของขึ้น นางท้ายเรือมากرابلسาเพื่อไปส่งท่านอาลอก๊ะกับห้าแม่ลูกที่เมืองจะฮิน อาตมาสั่งความกับท่านอาลอก๊ะเมื่อท่านมาرابلسาว่า

“จำให้แม่นว่าคุณคือพระอาลอก๊ะ คุณเป็นคนจะอินแท้ๆ ฉะนั้นอย่าไปกลัวตอนทหารตรวจ เสียงดังเข้าไว้มันจะเกรงใจไปเอง หนังสือรับรองการบวชถ้ามันไม่ได้ขออย่าไปให้มันดู ถึงจะอินแล้วให้เผาไฟซะ..! ขอให้โชคดีมีชัย แล้วพบกันใหม่ในโอกาสหน้า..”

เรื่อล่องตามน้ำต่อไป ขณะที่อาตมาขึ้นเกวียน เล่มแรกเป็นพระล้วนๆ ๔ รูป เล่มหลังเป็นพ่อออกคำกับพ่อแม่ โรลส์รอยซ์ ๒ แรงวัว คลานกระโดดกระเดกไปตามท้องนา ความนึ้มไม่ต้องพูดถึง อาหารที่ฉันมาใหม่ๆ เกือบขย้อนเลยละ..! พอผ่านไปอีกไม่นานก็คล้ายกับกระดูกกระเดี้ยว มันจะหลุดเป็นชิ้นๆ..!

ประมาณครึ่งชั่วโมงมาถึงบ้านแวงสะลิ โซเฟอร์ขอแวะกินข้าวก่อนเกวียนของพ่อออกคำจึงแข่งหน้าไป ขณะที่แม่เฒ่าเจ้าของบ้านเอาหมอนเอาเสื่อมาถวายพระ นี่จะให้ค้างคืนเลยหรือโยม..? สักพักก็เอาน้ำร้อนกับน้ำตาลปึกมาถวายอีก สาธุ...เจริญๆ เถอะแม่ออกเอ๋ย...

ฉลองศรัทธาโยมด้วยการนอนภาวนา แม่เมตตาให้กับสรรพสัตว์ทั่วหน้า มันดันวูบไปเฉยเลย..! ลืมตาขึ้นมา..ตายห่า...เกือบจะเที่ยงแล้วเสียเวลาไปเป็นชั่วโมง..! กำลังจะเร่งรัดให้ออกเกวียน เสียงแม่เฒ่าที่นั่งขวางบันไดก็ดังมาเหมือนกระซิบว่า “ทหารพม่า..!”

เสียงคอมแบ็ตย่ำพื้นดังสับสน ครูใหญ่ก็ยังไม่หมด อาตมาลุกไปมองผ่านช่องโอบตองตั้งที่กรูข้างฝา โอโฮเฮะ..! ทังกองร้อยเลยนี่หว่า..! มีลูกหาบอีกหลายสิบคนที่ถูกบังคับให้มาแบกเสบียงและอาวุธยุทธภัณฑ์ให้ “เมื่อวานก็บังคับคนบ้านนี้ไปแบกของให้...” แม่เฒ่าบอกเสียงแผ่วเบา

“เดชะบุญคุณพระคุ้มแท้ๆ นี่ถ้าไม่เปลอวูบไปมีหวังสวนกันกลางทาง แบบนั้นคงบรรลัยแน่..!” อาตมานึกแบบขนพองสยองเกล้า นั่งมองหน้ากันพักใหญ่ จนแน่ใจว่าปลอดภัยจึงลงจากบ้าน โซเฟอร์จัดการจูงวัวไปกินน้ำผสมเกลือ บนเกวียนปูฟางและจัดวางสัมภาระไว้เป็นอย่างดี

เที่ยงตรงพอดีเมื่อเกวียนแล่นโหลกเขลกออกไป ผ่านชุมชนบ้านใหญ่ๆ สามแห่งด้วยกัน แต่ทั้งหมดก็คือบ้านแวงสะลิ ออกพ้นบ้านเป็นทุ่งนาแห่งแล้งสลับป่าละเมาะ แดดร้อนเปรี้ยงเรียกเหงื่อมาท่วมตัวลมหนึ่งแบบไม่มีใบไม้ไหวกระดิกแม้แต่ใบเดียว

วัวทั้งคู่เหนื่อยจนน้ำลายฟูมปาก มาพักใต้เงาไม้กลางทุ่งตอนบ่ายโมงครึ่ง เสียงเกวียนแล่นตามหลังมา ครูใหญ่เกวียนของพ่อออกคำก็

หยุดพักหลบแดดใต้เงาไม้กลางทุ่ง

มาจอดต่อท้าย บอกว่าเห็นทหารแต่ไกล เลยหลบไปซ่อนตัวกันในป่าท้ายบ้าน อาตมานึกว่าสว่างหน้าไปไกลแล้ว กลับมาซักว่าชะเอวอีก แต่ ปลอดภัยกันทุกคนก็ดีแล้ว

กินฝุ่นฝ่าเปลวแดดไปอีกเกือบสองชั่วโมง ก็มาถึงบ้านบุคคลโล ร่มรื่นน่าอยู่มาก พักดื่มน้ำกันครู่ใหญ่แล้วไปต่อ กว่าจะพ้นทุ่งนาของบ้านบุคคลโลก็เกือบชั่วโมง

มาถึงบ้านหนองพะเบ้าะแดดอ่อนลงมากแล้ว ท่านญาณะกับท่านจันทะทนเจ็บหลังเจ็บกันไม่ไหว ขอลงไปเดินยัดเส้นยัดสายแทนการนั่งกระแทกโครมๆ ไปบนเกวียน

ซีเกวียนจนตูดระบม หมคว้นแล้วยังไม่ถึงอีก..!

ลัดทุ่งผ่านท้ายบ้านป่าหวายตอนอาทิตย์จวนลับฟ้า พอดตกดิน สนิทอากาศเริ่มเย็น ลมซัดโชยมาบ้าง ผ่านบ้านกะหรั่งซึ่งอยู่ติดกับบ้านหนองบัว พวกนี้เป็นคริสต์กันทั้งหมู่บ้าน ท้ายบ้านเป็นป่าเต็งรังหนาแน่น มีทางเฉพาะให้เกวียนแล่นไปได้เท่านั้น ถ้าพวกกะเหรี่ยงคริสต์เหล่านี้คิดจะปล้น มันยืนขวางทางแค่คนเดียวก็พอแล้ว..!

ถึงบ้านหนองบัวตอนเช้าได้เข้าไฟพอดี ชาวบ้านบางคนที่ยืนมองแทบติดเกวียนจำทำนาวันกับอาตมาได้ ร้องบอกต่อๆ กันแบบตืออกดีใจว่า “ครูบาน้อยมาแล้ว ครูบาไทยก็มาด้วย..” ทั้งหมู่บ้านกลับมีชีวิตชีวาขึ้นมาแบบฉับพลันทันใด..!

เกวียนแล่นเข้าวัดหนองบัวที่มีตสนิท ครู่ต่อมาเสียงเครื่องปั่นไฟดังกระหึ่มขึ้น แล้วไฟฟ้าก็สว่างจ้า ฝีมือท่านสุโกคะที่เฝ้าวัดอยู่จัดการให้อาตมาหอบของขึ้นศาลาใหญ่ที่เหลื่อแต่นอกชาน เพราะท่านนาวินจัดการรื้อเพื่อสร้างใหม่ทั้งหลัง

มาเกวียน ๗ คนทั้งพระทั้งโยม อาตมาจึงต้องควักเพิ่มไปอีกสองพันเพื่อให้ได้ค่าเช่าแปดพันจัต จากนั้นขอตัวกับโยมที่เริ่มมามากไปสร้งน้ำก่อน เวลาถูกน้ำอาการมันแปลกๆ สงสัยว่ามาเลเรียเจ้าเก่าจะถามหา ไทรมมาก ๆ ที่โรมันฉวยโอกาสซ้ำทุกที..!

ทั้งเหน้อยทั้งเพ็ลยแทบล้มตาไม่ขึ้น แต่ต้องฝืนร่างกายคุยกับโยมที่มากันแน่น ย้ำความมั่นใจให้ทุกคนว่า จะช่วยจนกว่าวัดหนองบัวเสร็จอย่างกังวลไปเลย คนที่ไม่เข้าใจภาษาไทยบางคำ สะกิดถามคนเคยไปทำงานในไทย จนสองทุ่มกว่าทนฝืนต่อไปไม่ไหว ขอตัวไปนอนพักผ่อนปล่อยให้ครูบาน้อยรับและไปคนเดียว..!

*****

แม่แล้วละดี...มาเลเรียอีหลีเต...ฝืนใจลุกขึ้นภาวนา ต่อด้วยทำวัตรเช้า อุทิศส่วนกุศล ญาติโยมแห่งกันมาใส่บาตรแต่เช้า ฉันทยาพอนได้ออพิกลงไปรวดเร็ว ๒ เม็ด จากนั้นนอนเมายาไปเกือบสามโมงเช้า โงงขึ้นมาได้ครูบาน้อยชวนไปดูเขาน้ำอิฐกัน

ทางพม่าไม่มีอิฐสำเร็จรูปวางขาย ต้องการใช้เท่าไรก็จ้างเขาน้ำเอา ผู้ใหญ่โง่โลสละที่นาของตนให้เขาขุดดินไปปั้น และขอแรงลูกบ้าน ๑๐๐ ครอบครัว ช่วยหาหินสำหรับเผาอิฐครอบครัวละสี่เกวียน รวม ๔๐๐ เกวียนต่ออิฐ ๔๐๐,๐๐๐ ก้อน ราคาก้อนละ ๓.๔๐ จัต

เฉพาะอิฐอย่างเดียวเป็นเงินหนึ่งล้านสามแสนหกหมื่นจัตเข้าไปแล้ว หม่องอ่องโซเป็นผู้รับเหมา ยังไม่ทันจะขยับออก คุณวีรชัยแกก็ยืมพันขวามาแต่ไกล (อ่อง = ชนะ , โซ = กล้าหาญ) แกเป็นแขกลังกาบรรพบุรุษถูกกวาดต้อนมาสมัยอังกฤษยึดครองพม่า ตัวแกเองเกิดที่บ้านหนองบัวนี้แหละ

ครูบาน้อยนัดจ่ายค่าแรงเป็นงวด งวดละหนึ่งแสนห้าหมื่นจัตสิบวันจ่ายที่ งวดนี้ไปไทยชะสิบห้าวัน คุณมีศรีชัยคงร้อนใจเต็มที อาตมาให้ ท่านนาวินบอกกับเขาให้เขาใจว่า ครั้งนี้มีเงินมาเหลือพอที่จะจ่ายค่าอิฐทั้งหมดเลยทีเดียว แกจึงยิ้มอย่างพอใจ

พระทุกรูปเดินผ่านหมู่บ้าน จากนั้นลัดทุ่งไปยังจุดที่หม่องอ่องโซตั้งกองปั้นอิฐอยู่ อิฐเตาแรกประมาณเจ็ดหมื่นห้าพันก้อนเผาเสร็จแล้วเตาที่สองประมาณหนึ่งแสนก้อนกำลังรอเผาอยู่ ส่วนที่ตากเรียงรายไปทั่วทุ่งยังมีอีกหลายหมื่นก้อน

กระท่อมน้อยมุงด้วยใบตาลแบบอยู่ชั่วคราวเรียงรายอยู่หลายหลัง จุดที่ผลิตทำเป็นเพิงหลังใหญ่ไม่มีฝา คนงานทั้งเด็กและผู้ใหญ่แบ่งออกเป็นหกชุดด้วยกัน ชุดแรกชุดดินท้องนาใส่เครื่องอัด เพื่อนวดดินให้เหนียวได้ที่ ชุดที่สองคอยใส่หัวให้หมุนเครื่องอัดดิน พอดินลั่นออกมา ชุดที่สามก็ตักใส่รถเข็นไปให้ชุดที่สี่

ชุดที่สี่ ชุดที่ห้า และชุดที่หก แบ่งออกเป็นสามจุดด้วยกัน ชุดที่สี่ปั้นดินเป็นแท่งกลมยาวได้ขนาด ชุดที่ห้าชั้ตฝุ่นกันดินติดแบบแล้วเอาแท่งดินทุ่มปล้กลงในแบบ ใช้ลวดปาดตัดส่วนเกินคืนชุดที่สี่ ชุดที่หกชั้ตฝุ่นใส่แผ่นรองอิฐ เอาอิฐเปียกวางเรียงลงแล้วเข็นไปตาก

กระโถนช่างกรรมาณีน

เครื่องหวดดินเหนียวด้วยแรงวัว

ถ้าเป็นบ้านเราก็เจอข้อหาใช้แรงงานเด็ก..!

กระโถนช่างกรรมาณีน

งานปั้นอิฐแบบแฮนด์เมดล้วน ๆ

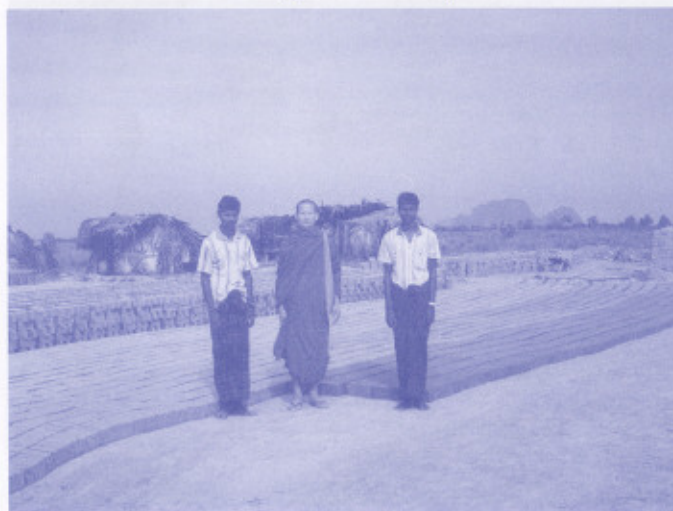

นี่ก็ใช้แรงงานเด็ก..!

กระโถนช่างกรรมมาลี

เรียงอิฐตากไว้เต็มทุ่ง

คุณวีรชัยกับญาติผู้รับเหมาปั้นอิฐ

กระโถนช่างกรรมมาลี

ครูบาน้อยตรวจสอบคุณภาพอิฐที่เผาแล้ว

อาตมาและทุกรูปชมการผลิตอย่างเพลิดเพลิน พวกเขาทำงานกัน
นำรายจริง ๆ ประมาณสามวินาทีจะได้อิฐสามก้อนจากสามจุดพร้อมกัน
ไม่มีแรงงานสูญเปล่าแม้แต่น้อย ขนาดสามขอบห้าขอบยังช่วยต้อนัว
ช่วยเรียงอิฐ บางคนกำลังหัดปั้นดินเป็นแท่งบ้าง ดูทำว่าอนาคตไกลกัน
ทั้งนั้น ไกลจากบ้านเกิดเมืองนอนนะ..!

หลังจากถ่ายรูปทุกขั้นตอนของการผลิต คุณวีรชัยนำอาตมาไปกับ
ครูบาน้อยไปตรวจผลงานจากเตาเผาแรก อิฐพม่าก่อนโตกว่าอิฐไทย
สามเท่าเศษ อาตมาหยิบก้อนบนสุดขึ้นมาฟันด้วยสันมือฉับเดียว
หักสะบั้น..! ทำไมมันเปราะขนาดนี้วะ..?

หม่อมลึงกาหยิบก้อนใหม่ส่งให้ อาตมารับมาพินฉับ แอ..มือแทบหัก..! ที่แท้อาตมาเสียดายของ ไม่กล้าหยิบก้อนสวยๆ มาลอง ไปหยิบก้อนปิดหน้าที่ถูกเผาตำปี่มาแทน พวกก้อนบนสุดจะสุกแค่ครึ่งเดียว จึงเปราะ เตาต่อไปเขาจะเอาก้อนบนนี้เรียงไว้ข้างในเพื่อเผาต่อ

ตรวจงานเรียบร้อยแล้วเดินกลับ ไ้ห้หมาเลียมันทำพิษ ระยะเวลาแค่นี้จะเดินไม่ถึงเอา กลับถึงวัดพบครูบาอินพานมารออยู่ ไม่นึกว่าท่านจะกล้ามา เพราะได้ข่าวว่าไปใส่ไฟอาตมากับท่านนาวินจนยับเยิน แต่อาตมาไม่ใส่ใจ ยังคงทักทายท่านตามปกติ

ครูบาอินพานเป็นลูกบ้านหนองบัว ตอนพระอาจารย์แสงเจ้าอาวาสวัดหนองบัวรูปก่อนหนีไปอยู่ไทย เขาประชุมกันเพื่อหาคนแก่มาวบชเฝ้าวัด ครูบาอินพานจับได้สลากรต้องบวช แต่ท่านทนลำบากไม่ไหว หนีข้ามไปฝั่งไทยเหมือนกัน ประจวบกับท่านนาวินบวชที่ฝั่งไทยได้ครบพรรษา ชาวบ้านทราบข่าวจึงไปนิมนต์ครูบาน้อยมาเป็นเจ้าอาวาสแทน ปิดหนทางกลับของครูบาอินพานซะเลย..!

ครูบาน้อยเป็นคนทำอะไรทำจริง ค่อยๆ พัฒนาวัดมาเป็นลำดับ พอดีอาตมาได้มาพบท่านเข้า ชอบในอัธยาศัยจึงทุ่มเทเงินทองมาให้ท่านสร้างวัด ตั้งเป้าหมายว่าจะสร้างใหม่ทุกอย่าง เพื่อทดแทนของเก่าที่อยู่เกือบสี่ร้อยปีทั้งหมด

สองแรงแข็งขันบวกกับความศรัทธาจากชาวบ้าน ที่เชื่อในความเอจจริงเอจจังของครูบาน้อย ทำให้กฐินวัดหนองบัวทำยอดเงินสูงสุดในอำเภอสองแควมาติดกันสองปีแล้ว โดยเป็นเงินจากชาวบ้านล้วนๆ ไม่ได้นับรวมกับที่อาตมาช่วยเหลือเลยแม้แต่น้อย

เมื่อเป็นเช่นนี้ครูบาอินพานก็กลับมา แต่ความประพฤติที่ขเงินขนของไปให้ญาติของตัว ทำให้ชาวบ้านไม่ยินดีต้อนรับ ท่านอยากได้ผลประโยชน์แต่ไม่ได้ตั้งใจ จึงคอยกีดมือขวางเท้ามาเรื่อย แต่อาตมากับท่านนาวินทำเฉยเสีย

มาคราวนี้ท่านนาวินได้เงินจากอาตมาพอสมควร จัดการรื้อศาลาหอพระ ลงฐานลงเสาของใหม่เสียใหญ่โต จนจากที่อาตมาตั้งบไวยี่สิบแสนพม่า ชาวบ้านร้านตลาดเอาไปลือกันว่าจะทำในราคาสองร้อยแสน..!

ครูบาอินพานได้ที่จึงถล่มอาตมากับครูบาน้อยซะยับเยิน ว่าเงินขนาดนี้ตายแล้วเกิดใหม่ก็ไม่มีทางหาได้ ศาลาดีๆ รื้อลงมาแล้วทำไว้แต่ตอม่อ ชาวบ้านจะใช้ก็ไม่ได้ใช้ เตือดร้อนท่านสุ่มงคะละต้องมายืนยันกับครูบาญาณ เจ้าคณะแขวงสองแควแทนอาตมา

ตอม่อศาลาหอพระที่ครูบาอินพานว่าชาตินี้ก็สร้างไม่เสร็จ

เมื่อท่านสุ่มังคะละบอกว่า อาตมาสร้างศูนย์ปฏิบัติธรรมเกาะพระฤๅษีทั้งหมดเสร็จสิ้นในปีเดียวเท่านั้น อย่าว่่าแค่วัดหนองบัวที่อาตมาจะทำให้เสร็จภายในสามปีเลย ท่านเสียทำไมอาจอยู่สู้หน้า จึงหนีไปอยู่วัดสองแคว เตือนเนื้อร้อนใจจนไปขอลาสิก แต่ครูบาญาณไม่ยอมสึกให้..!

ท่านมาขอให้ท่านสุโกะสึกให้แต่ไม่สำเร็จอีก คราวนี้มาจะนำความเดือดร้อนอะไรมาให้อีกก็ไม่รู้..? ท่านขึ้นศาลามากกราบ อาตมาปฏิสังขารตามปกติ ท่านก็คุยด้วยดี พอฉันเพลครูบาน้อยมาร่ว่มวง ท่านกลับเงียบสนิทเป็นพิรุณขึ้นมาเอง

ตอนบ่ายอาตมาตระเวนถ่ายรูปลิงก่อสร้างทั้งที่เสร็จและไม่เสร็จ ครูบาน้อยวงวนอยู่กับหนังสือนิมิตพระมawangศิลาฤๅษีในวันศุกร์ขึ้นเก้าค่ำ เดือนยี่ ท่านญาณะกับท่านจันทะไปเยี่ยมญาติ ครูบาอินพานทนเงียบไม่ไหวหายเข้าบ้านโยมตัวเองบ้าง

จนทำวัตรเย็นท่านก็ไม่มาร่วมทำวัตร เห็นหอบเสื่อหอบหมอนไปนอนในศาลาพระนอน “คงอยากให้อาจารย์สึกให้ แต่ติดที่ฉันอยู่ด้วย เลยไม่กล้าเอ่ยปาก...” ท่านนาวินว่า เอ้อ...ช่างน่าสงสารแท้ๆ “ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว”

*****

ยาแก้มาเลเรียทำพิษ นอนไม่หลับเกือบทั้งคืน แต่ก็ดีเพราะได้ภาวนาสะใจไปเลย ดีสองลูกขึ้นบัสสาวะ เห็นคนยืนอยู่หน้าบันได พอเพ่งมองจริง ๆ กลายเป็นไม้เกราะท่อนใหญ่ที่เขาแขวนไว้ กุศลบารมีใดที่เราบำเพ็ญมาแต่ต้นจวบจนบัดนี้ ขอเธองงโมทนา ประโยชน์ ความสุขใดที่เราจะพึงได้รับ ขอเธองง ได้รับ ณ. กาลบัดเดี๋ยวนี้เกิด...

พอป่วยหนักเข้าทั้งผีทั้งคนพลอยแย่งกันกวาน กระแสจิตจากเสี้ยแสงรบกวนมากที่สุด ใครจะเป็นใครจะตายไม่สนเว้ย...ตูเองกำลังจะตายอยู่เหมือนกัน..! พยายามจับอารมณ์ภาวนาจนเกือบตีสี่จึงลุกไปล้างหน้า ไข่มันแสดงน้ำเย็นทำท่าจะหนาวสั่น กลับมาภาวนาต่อจนตีห้า จึงทำวัตรเช้าและอุทิศส่วนกุศล แล้วฉันน้ำร้อนเข้าไปสามสี่แก้ว ค่อยเบาขึ้นมาติดหนึ่ง

โยมมาเลี้ยงเข้าจนอาหารล้นโต๊ะ หลังอาหารครูบาอินพานลากลับสองแคว “ถ้าท่านรู้ว่าวันนี้คุณไม่อยู่คงเสียดายแยะ...” อาตมาว่าปนหัวเราะ “ผมก็ไม่ยอมเอ่ยว่าไม่อยู่เหมือนกัน กลัวท่านจะรู้...” ครูบาน้อยสนองคำ...

ญาติโยมบ้านหนองบัวมาเลี้ยงอาหารแต่เช้า

นอนเมยาเป็นชั่วโมง เนื่องจากไม่ใช่ยาอาร์ทีซูเนตที่เคยใช้มัน ทำท่าจะเอาไม่อยู่ ผันไปว่าหนาวสันจนทนไม่ไหว ต้องฉีดยาไปสี่เม็ดรวด ..ลืมตาขึ้นมาพบท่านฤาษีกับท่านจันทร์หะ คุณเข่าอยู่ใกล้ๆ...

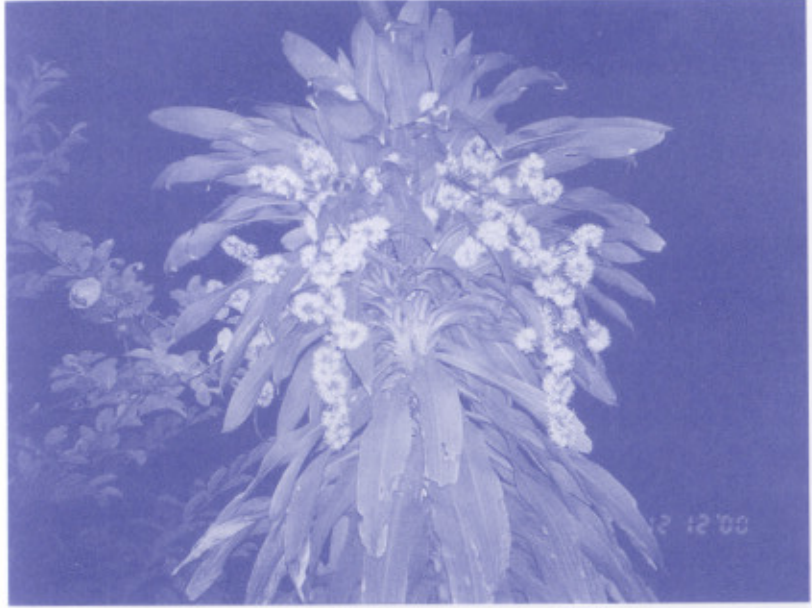
“ผมมาลาอาจารย์ไปบ้านสองแควครับ...” อาตมาอนุญาตพลาง บอกท่านให้แวะกราบครูบาญาณด้วย แต่ถ้าจะไปเที่ยวบ่อน้ำร้อนต้องหาคนนำไป เพราะลำพังบอกทาง สองท่านคงไปไม่ถูกแน่ เป็นลูกหนองบัวแท้ๆ แค่มืองมุตังยังไปไม่ถึงเลย...

หลังเพล ท่านนาวิณกับท่านสุโกคะมากราบบ้าง ท่านจะไปนิมนต์พระมางานวางศิลาฤกษ์ และไปเบิกเงินที่มะละแหม่ง อาตมาฝากดอลลาร์ท่านไปแลกให้ด้วย โดยกำชับว่าต้องได้ถึง ๓๖๐ จัดต่อดอลลาร์ จึงจะยอมแลก ถ้าไม่ได้ก็ไม่เอา...

พ่อออกปะไลคนตาพิยเอาเรือไปส่ง เมื่อวัดเหลือแต่อาตมากับ เณรโช รู้สึกเงียบดี เณรน้อยจัดแจงล้างถ้วยชาม ปิดกวาดเช็ดกุศาลา ต้มน้ำร้อนมาถวาย แล้วลงไปรดน้ำต้นไม้ต่อ ทั้งขยันทั้งฉลาด น่ารักจริงๆ

อาตมาเดินไปดูคุณวีรชัย ว่าแกทำงานไปถึงไหน พอดีเป็นเวลาพักของเขา เดินลัดทุ่งไปยังลานนวดข้าวเขาก็กำลังพัก จึงกลับมาอ่านประวัติพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตะเถระ เขียนโดยพระราชธรรมเจดีย์ อาจารย์ วัดธรรมมงคล ตีพิมพ์กับการปฏิบัติแบบเอาชีวิตเข้าแลก ของท่าน..

ตอนเย็นน้ำหมด ช่วยเณรปล้ำกับเครื่องสูบน้ำพักใหญ่กว่ามันยอมทำงาน เล่นเอาเปียกโชกไปครึ่งตัว ทำวัตรเย็นแล้วลงไปดูความเรียบร้อยอีกรอบ เอ๊ะ...กลิ่นอะไรหอมอ่อนๆ โน่น..ดอกวาสนาช่อยาวเกือบเมตรคือเจ้าของกลิ่น..!

ต้นวาสนาเชื่อว่าถ้ามีดอก จะเจริญรุ่งเรืองมาก

ดวงครูบาน้อยท่าจะรุ่งจริงๆ ปกติต้นวาสนาออกดอกยากเหลือเกิน แต่ท่านคงไม่ใส่ใจกับสิ่งภายนอกเท่าใดนัก สูบน้ำเสร็จดับเครื่องไฟ เณรขอขึ้นมานอนข้างบนด้วย พอดำแล้วอีกคิวซังแกมีตาขาวมากกว่าตาดำแฮะ..! ที่จริงก็น่าเห็นใจ เพราะเณรยังเด็กเหลือเกิน...

*****

หมอกลงหนักมาก มองไปทางไหนก็ขาวโพลนไปหมด ขนาดสองโมงเช้าแล้วยังไม่อยากจะจาง อากาศใช้ลดลงบ้างแล้ว อาหารเข้ามากกว่าเมื่อวาน ฉันทโยมคนละซัอนก็แทบแยะแล้ว แต่โยมไม่เข้าใจ บอกว่า “ครูบาไทยคงฉันทโยมแบบพม่าไม่เป็น...”

สายหนอยท่านญานะกับท่านจันตะเดินกลับจากสองแควมาถึง
เนรโซได้เพื่อนคุย ส่วนอาตมานั่งทบทวนมหาสติปัฏฐานสูตร ยิ่งป่วย
ยิ่งประมาทไม่ได้ ฉวยญี่ปุ่นบีบตายไป ถ้าต้องเกิดใหม่อีกละก็เวรกรรมเป็น
แน่แท้ เกาะพระนิพพานไว้เป็นดีที่ สุด..!

หลังเพล ท่านญานะกับท่านจันตะชวนเนรโซไปตัดหญ้ารอบ
พระเจดีย์ เครื่องตัดหญ้าคือ มิตรชุบิชิ ที. ๒๐๐ จอมืดที่อาตมาถวายนาน
นั้นแหละ คุ่มค่ามากเพราะมาคราวนี้ รอบบริเวณวัดโล่งเตียนสะอาดตา
ต้นไม้ต้นไร่ขึ้นงามเป็นระเบียบ...

ตอนบ่ายมีพระมา ๒ รูป เคยไปจำพรรษาที่วัดท่าขุ่น จำอาตมา
ได้รับเข้ามาราบ แล้วไปยืนดูรากฐานศาลาหอพระ ขนาด ๔๕ x ๘๒ ฟุต
อย่างทั้งขนาด ดูทำไ้ค่าเล่าสี่ร้อยแสนจะเข้าหูท่านแล้ว คงวาดภาพ
ในใจกันไปใหญ่โต...

ตอนทำวัตรเย็นเพิ่งจะรู้ว่าตัวเองใกล้ความตายขนาดไหน มันไม่มี
กำลัง หายใจไม่ทั่วท้อง ใจสั้นริกๆ จะขาดอยู่ทุกขณะ เอาจิตจับภาพพระ
ลูกขอมอบกายถวายชีวิตนี้ต้องอค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
พระเจ้าข้า..!

ครูบาน้อยหอบเงินแปดแสนเศษกลับถึงวัดตอนหนึ่งทุ่ม โดยมี
ท่านสุโกะอดีตทหารแห่งกองทัพพหุ่่มศึกหาญ (ไทยใหญ่) ตามคุ้มกัน
อย่างใกล้ชิด อีกยี่สิบล้านเศษฝากเข้าธนาคารไว้ ธนาคารไทยตอนนี้ให้
ดอกเบี้ยเงินฝากเมื่อเรียกร้อยละ ๓.๕๐ ธนาคารพม่าให้ตั้งร้อยละ ๑๒..!

(กองทัพพหุ่่มศึกหาญ Shan State Army(S.S.A.) เป็นกองทัพ
กัษชาติของไทยใหญ่ มีพ.อ.เจ้ายอดศึก เป็นหัวหน้า)

พระเจดีย์วัดหนองบัว สูงตั้ง ๙ ฟุต..!

ดอลลาร์ของอาตมายังไม่ได้แลก เขาให้ ๓๕๐ จิตเท่านั้น เอาไว้
ไปแลกแถวย่างกุ้ง หรือมัณฑะเลย์ก็ได้ นั่งวางแผนว่า ถ้าไม่ตายซะก่อน
หลังวางศิลาฤกษ์แล้วจะนั่งรถทัวร์ไปลงย่างกุ้ง จากนั้นบินไปตองยี แล้ว
ย้อนกลับมาย่างกุ้งอีกที ถ้าตายซะก่อนก็จบกัน...

*****

วันนี้หยุดฉันทยา ขี้เกียจนอนทรมานด้วยฤทธิ์ยา อากาศหนาวขึ้น
เล็กน้อย หลังอาหารเข้าท่านาวินคันเอาใบรับรองการบวชมาให้ บอกว่า
ครูบาญานะเซ็นให้อาตมาตั้งแต่ก่อนเข้าพรรษาปีที่แล้ว แต่ตอนไปรับ
อาตมาท่านลืมเอาไปให้..!

ทางพม่าพอบวชแล้ว พระอุปชฌาย์จะออกไปรับรองการบวชให้ ใช้แทนหนังสือสุทธิได้ทุกประการ ส่วนหนังสือสุทธินั้น ช่วงเข้าพรรษาทางอำเภอจะสำรวจยอดพระบวชใหม่ที่ยังเหลืออยู่จำพรรษา แล้วจึงจะออกหนังสือสุทธิให้ เป็นขั้นตอนที่ทางราชการต้องเข้ามาเกี่ยวข้องควบคุมด้วย ไม่เหมือนกับของไทยที่จบลงด้วยพระเพียงฝ่ายเดียว...

“อุสุธัมมะ” (ชื่อในใบรับรองของอาตมา) นอนแรมบ๊อบๆ จะตายแหล่ไม่ตายแหล่ เรี่ยวแรงจะหายใจยังแทบไม่มี ท่านญาณะตัมน์นำมะตุมมาชั้นใหญ่ ครุบาน้อยชวนให้ฉันจะได้มีกำลัง ตะกายลูกมานั่งชดเข้าไปด้วยหนึ่ง เออ..หวานดีแฮะ...

รำคาญที่คล้ายกับมีก้างปลาเสียบคาชอกฟัน แคะด้วยไม้จิ้มฟันแขนงไผ่ออกมาก่อนเบ้อเร่อ..บรรลัยละซิ..! นี่มันโลหะอุดฟันนี้หว่า..มีข้าดำพลอยซัดๆ เลย มันจะอยู่ไปจนถึงมือหอมเพชร (ทพ.เพชรไพฑูรย์ จันท์ชูเชิด) หรือไม่วะเนี่ย..?

อาตมาช่วยแต่คนอื่นกำลังเฮง ชักแถวกันขึ้นมารับเงินจากครุบาน้อย มีทั้งค่าแรงงาน มีทั้งเงินที่ญาติฝากมาจากไทย ที่สุดกระทั่งเงินที่ยืมจ่ายก่อน สมัยอาตมายังสร้างวัดอยู่ก็เป็นแบบนี้ เงินมาถึงมือมีอันหายวับไปกับตา ปาฏิหาริย์ซัดๆ..!

กลางวันมีอะโวคาโดมาสามผล การฉิ้นไอ้ลูกดำๆ เหี่ยวๆ เนื้อในเลอะๆ ข้าเลือดข้าหนอง ข้ารสชาติพิลึกพิลั่นแบบนี้ สำหรับทำคนอื่นต้องใช้ความกล้ามหาศาล อาตมากับครุบาน้อยเลยว่ากันเพลินไม่มีคนแย่ง...

ตอนบ่ายภาวนาคาถาอภิญญา จิตตรงตัวมันคงประมาณ ๑ ชั่วโมง รู้สึกร่างกายมีกำลังขึ้นมา ทันใดก็เห็นหลวงตาเย็นยิบจังก้า

เหมือนจะเข้ามาทำร้าย หลวงตาแกบวชมาจากกระยอง มาพม่าแล้วไม่ยอมกลับไทย เล่นแร่แปรธาตุหวังสำเร็จปรอท มาอยู่กับครุบาน้อยระยะหนึ่ง ไม่รู้จักที่ต่ำที่สูง หัวรั้นก็ปานนั้น ทำผิดไม่ยอมรับผิด กระทั่งจนต่อพยานหลักฐาน จึงหนีไปอยู่ที่สองแคว ลงว่าเห็นท่านมาทำนี่คงไม่ได้มาตีแน่ ภาษิตจันว่า “จิตใจทำร้ายคนไม่ฟังมี แต่จิตใจระวังคนมีอาจละเลย” ต้องเตือนครุบาน้อยให้ระวังตัวซะแล้ว...

บอกกล่าวท่านนาวินเสร็จ อาตมาคว้ามืดขอตรงไปยังดงกล้วยจัดแจงตัดแต่งใบกล้วยให้พอดี ท่านอื่นเขาทำงานงกๆ กันทั้งวัน พอมิแรงบ้างจงไปทำชะตีย์ จะอ้างว่ายังป่วย หรืออ้างอาวุธไม้หน้าด่าน เกินไป...

ต้นไม้ใบหญ้าที่ครุบาน้อยปลูกเอาไว้และดูแลเป็นอย่างดี

งานเสร็จหมดแรงพอดี ท่านญาณะกับท่านจันทะกำลังถล่มป่า
ริมหน้าพระเจดีย์ อาตมาเลี้ยงไปหาครุบาน้อย ท่านกำลังกวาดขยะลง
หลุม อาตมาขีดไฟแช็กจ่อหมับ พักเดียวไฟลุกท่วมฟ้า เจ้าประคุณเถอะ...
หลุมมันลึกราวกับเหวนรก..!

ยิ่งใหม่ยิ่งลึก ที่แท้มันเป็นบ่อที่เขาขุดศิลาแลงเก่า พอเลิกขุด
ทางวัดเลยเอาเป็นหลุมขยะ แบบนี้สามวันสามคืนจะใหม่หมดหรือเปล่า
ก็ไม่รู้..? อาตมาเอาน้ำฉีดเลี้ยงต้นสะเดา ต้นฝรั่ง และต้นมะนาวเอาไว้
ส่วนต้นค้อแลนกับต้นงิ้วก็รื้อไปทั้งต้นแล้ว..!

คำแล้วมีโยมมานิมนต์ให้ไปสวดมนต์เย็นในงานทำบุญฉลอง
พระอุปคุต ปีก่อนทำบุญแล้วพี่ชผลเงินทองไหลมาเทมา ปีนี้พอชาวบ้าน
เห็นอาตมา ก็รีบออกไปนิมนต์พระอุปคุตมาจากบ้านสองแควแล้วจัดงาน
ทำบุญ ถ้าไม่ได้ผลปีหน้าเขาจะให้เข้าวัดหรือเปล่าหนอ..?

เรี่ยวแรงจะสวดยังแทบไม่มี ให้ศีลแล้วให้ครุบาน้อยนำแทน ท่าน
ไม่ยอมใช้ไมโครโฟน ภาระกลับมากอดอยู่ที่อาตมา พอถึง “อะระหันตานิยุ
จะ เตชนะะ รักขัง พันธามิ สัพพะโส” อาตมากำหนดภาพพระอุปคุต
ครอบที่เดียวทั้งหมู่บ้านเลย..!

กว่าจะสวดจบก็เหงื่อท่วมตัว ผู้ใหญ่ของโลกกับลุงแดงมรรคทายก
ประกาศงานวางศิลาฤกษ์วันศุกร์นี้ ครุบาน้อยกำหนดตัวคนรับผิดชอบงาน
บางส่วนให้ตามไปวัดเพื่อรับคำสั่งสอนนี้ที่เดียว อาตมานอนฟังท่านสั่ง
พร้อมกับเสริมตรงที่ขาด ท่านจะทำพิธีบวงสรวงด้วย คนรับและจะใคร
ชะอีก ย่อมเป็นอาตมาเช่นเคย...

*****

(อ่านต่อฉบับหน้า)

สนทนากับพระเล็ก สุทธิมุตฺตโย

เดือนธันวาคม ๒๕๔๕ (ต่อ)

ณ บ้านอนุสาวรีย์ฯ

ถาม : เห็นอยู่บนดินหรือ ?

ตอบ : ไม่ใช่อยู่กลางอากาศนี่เลย ลักษณะเหมือนกับบินนี้แหละ แต่ว่ามัน
วิ่งของมันวิ่งอยู่กลางอากาศ ถ้าเราดูเหมือนกับนกบินหรือว่าแมลงบิน
แล้วเป็นเรื่องอัศจรรย์ว่ากลางคืนมีตุง ๆ แต่ว่าเห็นชัดมากเลย

ถาม : แล้ววัชณูที่บางสำนักปลุกเสกให้ศิษย์บูชา...?

ตอบ : อันนั้น ไม่ทราบเหมือนกันว่าเอาไว้ป้องกันอันตรายอะไรหรือเปล่า?
แต่ถ้าหากเป็นของสมัยก่อนเขาจะมีคาถากำกับ เขาจะใช้ครั้งจากกิ่ง
พุทราตายพราย คือตายคาต้น แล้วต้องเป็นกิ่งที่ยืนไปทางตะวันออก
เท่านั้น เอามาปั้น กระทั่งวันเวลาที่จะไปเก็บครั้ง ก็ต้องเป็นวันที่ฤกษ์
ดี เวลาที่จะมาทำ กำหนดเวลาเช่นเก้าโมงถึงบ่ายสอง พ้นจากนี้แล้ว
จะไม่มีอานุภาพ เวลาปั้นก็ต้องปั้นไปภาวนาไป แล้วถึงเวลาจะมี
คาถากำกับในการใช้ด้วย ถ้าหากว่าทำตามวิธีนี้ ก็คือเอาไว้ป้องกันตัว
ถึงเวลามีอันตรายอะไรเกิดขึ้นให้เขาเอาไปป้องกันเราได้ แต่ที่ท่าๆ สมัย
หลังนี้ ไม่ค่อยเข้าใจเหมือนกันว่าเขาทำเพื่ออะไร เพราะว่าส่วนใหญ่เป็น
การหลอสำเร็จ ในเมื่อหลอสำเร็จไม่ได้ทำตามแบบโบราณเราก็เลยไม่
เข้าใจ วัชณูมีหลายแบบ แบบที่ว่าป็นตำราของหลวงพ่อน้อย วัดศรีษะ
ทอง ที่นครปฐม โอ้เรามันเด็กนครปฐม มันจะต้องประเภทเข้าใจ ไข่ม้อย?
(หัวเราะ) ถัดมาที่ไม่มีเวลาฉุกเฉินเลย เขาจะใช้ไม้ไผ่ที่ล้มขวางทางเดิน
จะต้องกลั่นใจฟันที่เดียวให้ขาด แล้วเอาส่วนปลายมาจกตอกสาน

सानเป็นวั ก็เป็นการทำหายาบ ๆ แบบเร่งรีบ อย่างน้อย ๆ ต้องทำให้เสร็จก่อนค่ำ เพราะว่าถ้าหากค่ำแล้ว อันตรายจากไสยศาสตร์มันจะทวีกำลังของมันเพิ่มขึ้น เพราะมันอาศัยความมืดช่วย วาระเวลามันช่วย แล้วเขาจะมีประเภทที่ทำด้วยสายสิญจน์จูงผี มีประเภทปั้นด้วยขี้ผึ้งปิดหน้าผี พวกอันนี้จะอยู่ไม่ทน แต่ว่าที่ทำด้วยครึ่งพุทธาตายพราย ตามตำราหลวงพ่อน้อยนี้ เห็นญาติโยมสมัยนี้ยังมีอยู่หลายคนเก่ามากเลย แต่ก็ยังอยู่

ถาม : ตอนหนูอายุซัก ม.ปลาย ไปที่วัดที่นครปฐม ยังมีให้เช่าอยู่เลยวัธนู ?

ตอบ : อันนั้นคงรุ่นใหม่ ไม่ใช่เก่าหรอก รุ่นของหลวงพ่อน้อยหายาก เพราะว่าอย่าลืมว่า ต้องเป็นครั้งต้นพุทธาเท่านั้น แล้วต้องเป็นกิ่งที่ตายคาต้น และจะต้องหันตะวันออกด้วย ปีหนึ่งจะหาได้สักกิ่งมั๊ย ?

ถาม : ถ้าอย่างนั้นถ้าเกิดเราเข้ามา เอามาเลี้ยง ?

ตอบ : ว่าไปเถอะตามสบาย แต่ถ้าหากว่าเป็นอย่างที่เขาเอาไปเข้าพิธีของอาตมาก็เท่ากับว่าเป็นวัตถุมงคลชิ้นหนึ่งไม่ต้องเสียเวลาเลี้ยงเขาหรอก เพียงแต่ว่าถึงเวลาของเราเองมีอะไร จะไปไหนฝากบ้านกับท่านได้ เพราะเท่ากับเทวดาองค์หนึ่งนั่นเอง

ถาม : เราก็มียะภูมิมืออยู่แล้ว ?

ตอบ : มีอยู่แล้ว แต่อย่าลืมว่าพระภูมิเจ้าที่ที่ท่านเป็นภูมิเทวดา เทวดาที่รักษาวัตถุมงคลเป็นอากาศเทวดา อานุภาพเยอะกว่าเยอะเลย แล้วถ้าอยู่ในลักษณะนั้นก็เหมือนกับว่าท่านมาเพื่อทำหน้าที่อย่างนั้น ไม่ถือว่าเป็นการใช้ท่าน ไม่ถือว่าเป็นการปรามาสลบหลู่ท่าน

ถาม : แล้วอย่างรับของที่พุทธาภิเชก มีหลายชิ้นอย่างนี้ท่านจะแบ่งเวรกันมาดูแลหรือว...?

ตอบ : คุณก็อาราธนาท่านพร้อม ๆ กันสิ หมดเรื่องไป แหม! เทวดาเขาไม่เหน้อยอยู่แล้ว (หัวเราะ) ในความเป็นทิพย์เขาก็แค่รออยู่เท่านั้นเองอะไรจะเกิดขึ้นเขารู้หมดอยู่แล้ว

ถาม : พวกเครื่องราง ไสยศาสตร์ของคลังที่โบราณว่า ถ้าเมื่อไม่ได้ทำตามตำรา เก็บไว้เฉย ๆ นาน ๆ จะกลายเป็นปอบ พวกนั้นเป็นไปได้อย่างไร?

ตอบ : อันนั้น ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นไปในลักษณะที่ว่า ตามตำราไสยศาสตร์ของเขาจะมีการปลุกเสก มีการปลุก มีการเสก มีการบูชาครู มีการเซ็นสรวง ตามวาระ ตามเวลาของเขา ถ้าหากว่าไม่ทำ บูชาอาจารย์ตามสายของเขาก็จะลงโทษกันมา ตัวอย่างชัด ที่เจ้าคุณเผด็จ ทัดตชีโว ทางวัดธรรมกาย ที่ท่านสมัยก่อนบวช ท่านเล่าให้ฟัง ท่านบอกว่าพอได้ธรรมกายก็ตรวจดูว่า บรรดาครูบาอาจารย์สำนักไสยศาสตร์เป็นใคร บอกส่วนใหญ่เป็นพวกเปรต อสุรกายทั้งนั้นเลย เพราะฉะนั้นถ้าหากไม่ไปทำตามรูปแบบของเขา เท่ากับไปฝืนคำสั่งเขา เขาลงโทษบ้างก็คงเป็นเรื่องปกติ เพราะว่าบรรดาท่านทั้งหลายเหล่านั้น ยังคลุกคลีอยู่กับเรื่องรัก โลภ โกรธ หลง เต็มที่อยู่

ถาม : แล้วเป็นเปรต อสุรกายอยู่ในอบายภูมิ แล้วจะมีฤทธิ์ มีเดชด้วยหรือ ?

ตอบ : มันจะมีพวกมหิททิกาเปรต กับ กาลกัญจิกอสุรกาย พวกนี้ในอดีตจะได้มีจิตสมาธิมาก่อน อย่างพวกหมอมือ ใช้สมาธิในทางที่ผิด ตัวเองถึงเวลาตายตกนรกไป พอเศษกรรมมาเกิดเป็นเปรต หรืออสุรกาย ในจำพวก

นี้เข้า อานุภาพของสมาธิที่เคยทำได้จะส่งผลให้เรามีศักดานุภาพสูงมาก ท่านทั้งหลายเหล่านี้ถ้าเทวดาที่มีอานุภาพน้อยๆ ยังต้องหลบให้ส่วนใหญ่ แล้วก็คือบรรดาเจ้าป่า เจ้าเขา ใหญ่ ๆ โด ๆ

ถาม : แล้วมีลูกครึ่งของเปรตด้วยหรือคะ ?

ตอบ : เป็นอย่างไร ลูกครึ่ง ? ไม่เคยเจอ หน้าตาเป็นอย่างไร ? เปรตก็คือเปรต จะมีลูกครึ่งอย่างไร ?

ถาม : สมมุติว่าเปรตมี ๑๒ จำพวก อาจจะหนึ่งกับสองปนกันอย่างนี้

ตอบ : ยังไม่เคยเจอ ไม่รู้ตำราของใคร

ถาม : (ถามเรื่องเกี่ยวกับเซน)

ตอบ : แดกแขนงออกไปจากศาสนาพุทธ เซน ไปจากคำว่า ฌาน หรือ ฌยาน ในภาษาสันสกฤต แต่คราวนี้เขาออกเสียงไม่ชัด ก็เลยกลายเป็น เซน แต่จริง ๆ แล้ว ถ้าหากว่าดูตามลักษณะของเขาแล้ว มันเป็นการรู้แจ้ง จับพลันแบบเดียวกับพระพาหิยะทารุจิริยะ พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า “เธอจงอย่าสนใจในรูป” ท่านเข้าใจตลอดเลย ทางนิกายเซนเขาถือว่า พระมหากัสสป เป็นปรมาจารย์ใหญ่ของเขา

ถาม : ที่เขาบอกว่าสามารถมีภรรยาได้ ไม่ผิดพระวินัยหรือ ?

ตอบ : ต้องดูสิ ถ้าหากว่าอย่างของเซนเขานี้ อย่าลืมนับบรรดาท่านที่ปฏิบัติ ตัวส่วนใหญ่จะอยู่ป่าอยู่เขา ไม่มีบ้านไม่มีเรือนด้วยซ้ำ จะไปผิดอะไร แต่เราว่ามานี้ พวกศาสนาขินโตของพวกญี่ปุ่นเขา มีภรรยาได้ เพราะเป็นการปรับเพื่อเอาใจคน ช่วงสงครามโลกญี่ปุ่นอยู่เต็มประเทศไทย คราวนี้ทหารญี่ปุ่นเขาไปนิมนต์พระจะเลี้ยงงานอะไรไม่รู้ นิมนต์หลวงพ่อด้วย ท่านบอก ว่า “ถ้ามีภรรยาก็พาไปด้วยนะครับ” หลวงพ่อบอกว่า “เสียท่ามัน หา

ไม่ทัน” (หัวเราะ) เขาคิดว่าพระไทยมีแบบเขา ปัจจุบันนี้บรรดาไม่ใช่พระ ห่มเหลืองเฉย ๆ มันมีกันเยอะ

ถาม : อย่างของสายมหายานที่เขาอาจมีคำสอนที่ไม่เหมือนเถรวาท ...ไม่ชัด...

ตอบ : ก็อาจอยู่ในลักษณะ สัทธิธรรมปฏิรูป คือว่าไปปรับเปลี่ยนเพื่อให้ตรงกับจิตนิสัยของคน เพื่อให้คนยอมรับจะได้มีผลในการเผยแผ่ศาสนา แต่เป็นการทำให้ธรรมะพระพุทธเจ้าท่านเสื่อมไป เสียไป มีโทษใหญ่เลยละ

ถาม : ผู้ที่เริ่มปรารถนาพระนิพพาน กับปรารถนาพระนิพพานแล้ว วิบาก จะมารวมมากเป็นพิเศษ ?

ตอบ : ยังไง ? ถามว่าจริงหรือเปล่า ? มีส่วนจริงอยู่บ้าง

ถาม : แต่ไม่ทุกกรณี ?

ตอบ : ไม่ทุกกรณี คือ ถ้าเราเป็นผู้มั่นคงในทาน ศีล ภาวนา พวกวิบากกรรมต่าง ๆ ส่งผลได้ประมาณ ๒๕% เท่านั้น แต่ต้องแยกแยะให้ออกว่า ๒๕% ของมดกับช้างมันต่างกัน ถ้าเราทำเอาไว้อยะ ๒๕% ของเราก่อนโดนก็อ่วมเหมือนกัน ขณะเดียวกันถ้าเราตั้งใจในลักษณะนั้นแล้ว ก็เหมือนกับว่าลูกหนี้เตรียมจะหนีหนี้ เจ้าหนี้เขาต้องขยันทวงหน้อยโนเมื่อเขาขยันทวงถ้าเกิดบางช่วงมาพร้อม ๆ กัน ก็อ่วม ขอให้ตั้งใจเถอะว่า เขาทวงเราแสดงว่าเราใกล้ที่หมายแล้ว ถ้ามันไม่ทวงเลยนี่สิหนักแล้ว ถ้าไม่ทวงแสดงว่ายังห่างมาก

ถาม : คิดเรื่องศีล ๕ ศีลข้อที่ ๕ เรื่องสุรา เมื่อก่อนก็ดื่มมันมีทั้งสุขและทุกข์ แต่มา ณ ปัจจุบัน ถามว่าเอามาให้กินอีกมั๊ย ? ไม่กินแล้ว เป็นสิ่งที่ตัดง่าย

เพราะตรงนั้นจุดหนึ่งผมคิดว่าเราไม่ชอบ แต่ในศีลบางข้อเราคิดว่าเราไม่
อยากจะทำเหมือนลักษณะสุรา แต่บางที่มันก็ยังติดอยู่ เป็นเพราะว่าเรายัง
มองไม่เห็นความผิดของจริงในศีลข้อนั้นใช่ไหมครับ?

ตอบ: อันนี้ใช่เลย เหตุที่เรายังไม่ละเว้นไม่ได้ เพราะยังไม่เห็นทุกข์
เห็นโทษของมัน สิ่งต่างๆ ที่เราทำ มันเป็นกรรมทั้งนั้น ถึงแม้จะเป็นสิ่ง
ที่ดีก็เรียกว่า กุศลกรรม สิ่งที่ไม่ดีก็เรียกว่า อกุศลกรรม การละเมิดศีล
เป็นอกุศลกรรมล้วนๆ ในเมื่อเป็นอกุศลกรรมล้วนๆ มีแต่จะพาให้
วิภวสงสารยาวไกลออกไปไม่มีที่สิ้นสุด เราจะต้องเกิดมาพบกับทุกข์
โทษเวรภัยชาติแล้วชาติเล่า ชาติที่สุดไม่ได้ มีแต่ความทุกข์ตลอด ถ้าเรา
ยังไม่เห็นจุดนี้จริงๆ ไม่เห็นโทษของมันจริงๆ ก็ยังไม่คิดจะละให้เด็ดขาด
ถาม: ถ้าไม่เห็นทุกข์ ก็คือยังไม่พ้นทุกข์?

ตอบ: ไม่เห็นทุกข์คือไม่เห็นธรรม

ถาม: .....

ตอบ: เมื่อเดือนที่ผ่านมา อาหารเป็นพิษกันหลายคน ใช่มั๊ย? สามารถหา
เหตุสำคัญอันดับแรก กินข้าวค้ำน้ำค้ำ อันดับที่สองกินเสร็จแล้วไป
อาบน้ำเลย ระวังไว้ด้วยร่างกายของเรามีธาตุอยู่ ๔ อย่าง คือ ดิน น้ำ
ลม ไฟ อันนี้โบราณว่าเถียงไม่ได้ เรื่องจริงช่วงที่เรากินอาหารลงไปไฟธาตุ
มาเพื่อจะย่อยอาหาร การสันดาปเผาผลาญอาหารเป็นหน้าที่ของธาตุไฟ
ทางวิทยาศาสตร์เขาว่า ตอนนั้นกระแสโลหิตในร่างกายของเราทั้งหมด
จะลงไปรวมอยู่ที่กระเพาะ เพื่อที่จะย่อยอาหาร เพราะฉะนั้นตอนนั้นสมอง
จะมีเลือดเลี้ยงน้อย หลังอาหารก็เลยจะอยากนอน ง่วง ๆ ซึม ๆ หน่อยหนึ่ง
คราวนี้เมื่อไฟมันกำลังลุก เราก็อาบน้ำราดลงไปแล้วมันจะเกิดอะไรขึ้น

ไฟดับ ในเมื่อไฟดับย่อยอาหารไม่ได้มันก็อืด แล้วก็อาหารเป็นพิษ ฝะอืด
ฝะอม กระอักกระอ่วน อ้วกมั่ง ท้องเสียมั่ง พยายามแก้มันเสียให้ได้ อย่าไป
กินข้าวค้ำน้ำค้ำ กล้ากลืนผืนๆ มันลงไป พอหลังจากอื่มน้ำตามไปอีกหน่อย
อย่าเยอะ ถ้าเยอะเดี๋ยวไฟดับอีก ถ้าภาษาหมอน้ำย่อยมันเจือจาง
คือไฟมันดับเสียแล้ว ถ้าอยากอาบน้ำใจจะขาด ก็อันเอาไว้สักชั่วโมง แล้ว
ค่อยไปอาบ หรือไม่ก็อาบมันก่อนกิน

ถาม: คนโบราณเขาก็ฉลาด

ตอบ: เขารู้มากกว่าเรา สมัยใหม่หมอเขาไม่ค่อยเชื่อโบราณ หมอก็บอก
อาหารเป็นพิษ ความจริงคือความไม่สมดุล ของธาตุในร่างกาย พอ
ธาตุ ๔ ไม่สมดุลเมื่อไหร่ จะเริ่มป่วย ของเราไฟกำลังลุก ก็เอาน้ำไปราด
ข้าวค้ำหนึ่งน้ำอีกหนึ่ง ลงไปอีกเรียบร้อยดับ ดับแค่นั้นยังกลัวไม่สนิท
กินอ้อมเสร็จอาบน้ำซ้ำเข้าไปอีก ตอบอาบน้ำซ้ำสาหัสที่สุดเลย เพราะว่า
เลือดที่หล่อเลี้ยงอยู่ในกระเพาะ จะต้องวิ่งออกมาเพื่อต่อต้านความเย็น
ทางผิวหนัง ก็เลยไม่เหลืออยู่ที่กระเพาะเลย ที่นี้กินอะไรลงไปก็อยู่อย่างนั้น
ล้วนๆ ในเมื่ออาหารไม่ย่อยเราก็แย่

ถาม: .....

ตอบ: อะไรที่ยังไม่ได้ทำอย่าคิดว่าเราทำไม่ได้ในชีวิตยังไม่มื่ออะไรที่ทำ
ไม่ได้ ทั้งๆ ที่บางอย่างไม่เคยทำ จำไว้ว่าเราต้องกล้า ความกล้าในการ
ที่เราจะทำการสิ่งต่าง ๆ นี้แหละ จะเป็นตัวช่วยให้ทุกอย่างสำเร็จ ถ้า
ปัจจุบันนี้ให้นายกฯ คือ คุณทักษิณ ชินวัตร ลงทุนทำอะไรอย่างหนึ่ง ถาม
เข่าว่ามันใจร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่มั่นใจหรอก คุณทักษิณก็ไม่มั่นใจร้อย
เปอร์เซ็นต์หรอก ดีไม่ดีก็ ๕๐ : ๕๐ ด้วยซ้ำไป แต่คุณทักษิณมีความกล้าที่

จะทำ คนเราจะประสบความสำเร็จหรือไม่อยู่ตรงที่กล้า การที่เราทำอะไรถูกต้องหรือว่าผิดพลาด เราไม่มีอะไรจะเสีย จำไว้มีแต่ได้อย่างเดียว ทำถูกได้กำไร ทำผิดได้บทเรียน โธมัส ฮัลวา เอดิสัน ทดลองเกี่ยวกับไฟฟ้าไป ๒๐๐ กว่าครั้งไม่สำเร็จ ลูกศิษย์บอกว่าอาจารย์ครับ เราล้มเหลวมา ๒๐๐ กว่าครั้งแล้ว อาจารย์ยังจะทำอีกหรือ เอดิสันบอกว่า โครบอกว่าฉันล้มเหลวมา ๒๐๐ กว่าครั้ง ฉันได้ความรู้เพิ่มมาอีก ๒๐๐ กว่าครั้ง จะได้ว่า ๒๐๐ กว่าทางนี้มันทำไม่ได้ เราก็กหาทางใหม่ คนที่ประสบความสำเร็จเขามีวิธีคิดที่ไม่เหมือนกับเรา นึกออกมั๊ย? ผิดพลาดมา ๒๐๐ ครั้งนั้นก็ถือกำไร เราไม่ต้องไปทดลอง ๒๐๐ ครั้งนั้นอีก เพราะรู้ว่ามันผิดแน่ เราก็กเริ่มครั้งที่ ๒๐๑

โน่นทิศตะวันออกอยู่ด้านโน้น ต่อไปจะให้พวกหนูหัดมองทิศตะวันออก เอาไว้บ่อยๆ ทิศตะวันออกเป็นทิศแห่งแสงสว่าง ตะวันมีขึ้น มีตก โลกเรามีมืดมีสว่าง ชีวิตของเรามีสุขมีทุกข์ ทุกอย่างมันเป็นของคู่กัน สักวันหนึ่งข้างหน้าบางทีสิ่งที่เราปรารถนามันไม่สมหวัง เรารู้สึกว่าชีวิตมันมืดไปหมด ทำอะไรไม่ถูก หนุมองไปทางตะวันออกเข้าไว้แล้วก็ ขอให้เชื่อเถอะว่า ความมืดมันอยู่ไม่นานหรอก เดี่ยวความสว่างก็มาถึง ความทุกข์มันอยู่ไม่นานถ้าเราต่อสู้ฟันฝ่า เดี่ยวความสุขก็มาถึง เพราะฉะนั้นต่อไปข้างหน้าถ้าทำอะไร คิดว่ามันไม่ไหว หันไปมองทางตะวันออกเข้าไว้ แล้วก็ขอให้เชื่อว่า ความล้มเหลวมันเป็นของคู่กับความสำเร็จ ตั้งหน้าทำไปเดี๋ยวความสำเร็จมาเอง ฟังเข้าใจมั๊ยไม่เข้าใจมั๊ย ก็ช่าง อยากจะบอกเพื่อว่าถึงวาระถึงเวลาเราจะได้วิธีที่จะแก้ไขต่อสู้เพื่อที่จะก้าวพ้นในจุดลำบากของเรา คนเราทุกคนที่ประสบความสำเร็จมันไม่มีสบายๆ

หรือก รัชกาลที่๖ ท่านบอกว่า “หนทางแห่งเกียรติศักดิ์ จักโรยด้วยดอกไม้ หอมหวานชวนจิตไซรักภูมิ” การจะก้าวสู่ความสำเร็จ ไม่มีถนนที่ปูด้วยกลีบกุหลาบ ถมหนามมาให้เหยียบเลย กุหลาบไร่หนามมันมีแต่ละคร ในเมื่อทุกอย่างต้องมีสิ่งที่ลำบากแฝงอยู่ ถ้าเราสู้แล้วผ่านไปได้มันจะภูมิใจ ตอนนี่แพรอาจจะไม่มั่นใจเราจะเอ็งฯ ผ่านมั๊ย? แต่ถ้าเกิดผ่านได้เราจะภูมิใจมาก ถ้าหากว่าเราไม่ผ่าน เราไปเรียนมหาวิทยาลัยเปิด เราสามารถที่จะสำเร็จได้ก่อนเพื่อนก็ดี หรือว่าสำเร็จได้ทั้งๆ ที่อยู่ในลักษณะศึกษาด้วยตนเองก็ดี เราจะภูมิใจมากกว่าเพื่อนที่เขาเป็นไซในหินที่ครูบาอาจารย์คอยหนุนถนอมชะด้วย ช้ำไป อย่าลืมหิตตะวันออกนะ ถึงเวลามองตะวันออกไว้ ตอนนี่มันค่อยๆ มืดแล้ว แต่จำไว้ว่ามีมืดมันคู่กับสว่าง ตอนที่มืดที่สุดก็คือตอนที่ความสว่างใกล้จะมาถึง อันนี้เป็นสัจธรรมเลย ไม่ใช่เรื่องที่พูดให้เท่ๆ ตอนที่ทุกข์ยากลำบากก็จะมีความสุขรออยู่ข้างหน้า ตอนล้มเหลวก็ขอให้รู้ว่าความสำเร็จมันอยู่ไม่ห่าง เราล้มเหลวครั้งหนึ่งเราก็กได้ประสบการณ์ ถ้าเราสำเร็จครั้งหนึ่งเราก็กได้กำไร ได้ทั้งคู่ไม่มีเสีย “เจ้าเกิดมามีอะไรมาด้วยเจ้า”...มาตัวเปล่า ตอนนี่ถือว่าประสบความสำเร็จแล้ว เรียนมาจนขณะนี่มองโลกในแง่ร้ายไว้ชนิดๆ ว่าเราอาจจะเอ็งฯ ไม่ได้ก็ได้ ถึงเวลาได้มันก็กำไร ไม่ได้ก็เสมอตัวเพราะเราคิดว่าไม่ได้เอาไว้แล้ว

ถาม : (เรื่องย้ายพระแม่กวนอิม) เห็นอาจารย์บอกให้ย้ายมาไว้รวมที่หิ้งพระ แล้วเวลาสวด ต้องสวด ๒ ครั้ง จุดธูป ๒ ครั้ง ?

ตอบ : ไม่ต้องที่เดียว จุดครั้งเดียวเหมาหมดเลย

ถาม : แล้วสวดรวมไปหมดเลย ?

ตอบ : รวมที่เดียวได้เลย จะเป็นเจ้าแม่กวนอิม จะอะไรก็แล้วแต่ เอาบทสรรเสริญพุทธคุณขึ้นหน้าก่อน ตามด้วยเจ้าแม่กวนอิม ตามด้วยรัชกาลที่ ๕ หรือด้วยรัชกาลที่ ๕ แล้วเจ้าแม่กวนอิมแล้วแต่เรา คือเอาพระนำหน้าก่อน

ถาม : จุดรูปแค่ครั้งเดียว ?

ตอบ : จะ จุดมาก ๆ เต็มโรงงานรูปรวย

ถาม : รัชกาลที่ ๕ จุดด้วยรูป ๕ ดอก หรือ ๗ ดอก เพราะบางคนพูดไม่เหมือนกัน

ตอบ : เอา ๕ ดีกว่า เราก็จุดรูป ๕ ดอกบูชาพระไปเลย บูชาตามสายของหลวงพ่อบ้านได้รับการสงเคราะห์จากพระพุทธเจ้า ๕ พระองค์ประจำท่านก็เลยจุด ๕ ดอก แต่บางคนว่า ๗ ดอก ก็คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พ่อแม่ ครูอาจารย์ รวมแล้วก็ ๗ เหมือนกัน แล้วแต่จะตีความ

ถาม : แล้วจุดไหว้เจ้าแม่กวนอิมใช้รูปกี่ดอก ?

ตอบ : อันนั้น ยิ่งเยอะ ยิ่งดี จะเห็นคนจีนเขาขยันจุดกันจังเลย เล่นกันเป็นกำๆ เดินเข้าไปในศาลเจ้า เดินออกมาหน้าน้ำตาร่วงเลย

ถาม : จริง ๆ จำนวนรูปนี้ไม่ใช่สิ่งสำคัญเลย ?

ตอบ : ไม่ใช่ สำคัญว่าได้บูชามั๊ย ? การบูชาด้วยรูปก็คือของหอม การบูชาด้วยเทียนคือแสงสว่าง เป็นการบูชาด้วยของหอมและแสงสว่าง พระพุทธเจ้าท่านบอกว่า การบูชาด้วยสิ่งของเรียกว่า อามิสบูชา เรื่องทั้งหลายเหล่านี้จะมีผลในลักษณะที่เรียกว่า เป็นโลกียะ คือจะเป็นทรัพย์สิน สิ่งของ หรือเครื่องอำนวยความสะดวก หรือว่าความสามารถพิเศษอะไรบางอย่างเฉพาะตัว ท่านบอกว่าปฏิบัติบูชาสำคัญกว่า ปฏิบัติบูชาคือการตั้งใจอยู่ในทาน ศีล ภาวนา ของเราตั้งหน้าตั้งตาทำไป

ถาม : ถ้าได้ลูกแก้วจักรพรรดิมาแล้วทำอะไร ถึงจะมีความคล่องตัว?

ตอบ : ใช้ควบกับคาถาเงินล้าน เรื่องของลูกแก้วของหลวงพ่อก็เป็นเรื่องของด้านลาภโดยตรง สวดคาถาเงินล้านบูชา แต่ถ้าหากว่าจะเอาให้ได้ผลจริงๆ เลย ใช้ควบเป็นกรรมฐาน จับภาพแก้วแล้วภาวนาคาถาเงินล้านไปด้วย

ถาม : แล้วขึ้นอยู่กับบุญเก่าเราด้วยมั๊ยคะ ?

ตอบ : พูดย่างๆ ว่า ถ้าได้มา บุญเก่าต้องดีอยู่แล้วจะ ฉะนั้นได้มาไม่ต้องคิดเลย ลุยได้เลย เรื่องของหลวงพ่อนี้ แค่คาถาอย่างเดียวก็นิ่งเพื่อแล้วยังควบกับแก้วจักรพรรดิอีก ได้ผลมากกว่าปกติเยอะเลย

ถาม : เคยไปหาหลวงปู่ (ไม่ชัด) แล้วถามว่าจะสามารถบรรลุได้ขั้นต้นหรือเปล่า? เพราะอยากจะทำประตูบาย หลวงปู่บอกว่าให้ละโทสะ

ตอบ : ไม่ต้องถามจะ ถ้าถามอาจจะไล่เตลิดไปแล้วก็ได้ จำไว้ว่า เรื่องกรรมฐาน เรื่องการบรรลุผลอะไรก็ตาม ขึ้นอยู่กับเราทำจริงมั๊ย? ถ้าเราทำจริงมีสิทธิ์ทุกคน คือว่าทุกคนที่ตั้งใจทำมีสิทธิ์ที่จะได้บรรลุผลอยู่ทุกคน เพียงแต่ว่าทำจริงแค่ไหนเท่านั้น จะต้องมั่นใจว่าเราคือหนึ่งในผู้ที่บรรลุผล ไม่ใช่ไปเที่ยวถามคนโน้นคนนี้ ถามไปก็ไม่มีความหมาย เพราะขึ้นอยู่กับการทำของเรา

ถาม : เขาบอกว่าชาตินี้ เขาขอแค่เป็นพระโสดาบัน เพราะว่าคิดว่าจะเกิดมาใหม่ ที่จะช่วยคน

ตอบ : ได้จะ คือตั้งความหวังว่าเราจะเป็นพระอรหันต์ไปเลย ถ้าหากว่ามันไม่ถึงแล้วเราค่อยมาช่วยคน ถ้าตั้งเป้าไว้สูงมันจะเยอะไปเอง ยังอยากช่วยคนอื่นอีกมากหรือ? ถ้าอยากช่วยตัวเองจะให้ช่วยเหลือ ทุกคนมีกรรม

บาตรของท่านก็เป็นกาให้ท่านตัดชีวิต เพราะว่าอาหารเป็นมือสุดท้ายแล้ว ถ้าไม่ได้กินตรงนี้ก็อาจจะตาย แต่ท่านก็ยอมสละ เพราะฉะนั้นต้องดูเจตนา ดูวัตถุประสงค์ ดูผู้ให้ ดูผู้รับ

ถาม : ต้องทำใจอย่างไร ตอนนั้นต้องไม่คิดอะไรเลย?

ตอบ : ต้องคิดจะ ลักษณะของกำลังใจ ส่วนใหญ่แล้วเราทำ ผลมันจะเกิดขึ้นไม่ว่าต้องการหรือไม่ต้องการผลนั้นเกิดแน่ ๆ สำคัญตรงที่เราตั้งใจให้ผลนั้นเกิดขึ้นแบบไหน ? เกิดขึ้นเมื่อไหร่ ? ตัวอธิษฐานบารมีเป็นการกำหนดเจาะจงว่าจะให้เกิดขึ้นอย่างไร? เกิดขึ้นเมื่อไหร่? เกิดขึ้นที่ไหน? ถ้าหากว่าไม่เจาะจงเอาไว้ กว่าจะมันจะมาของเราเองเลยความต้องการไปแล้วก็มี

ถาม : อยากขายที่ได้ อยากได้เงิน มาเป็นเวลานาน อยากขอโนนขอนี้ อยากบนบานศาลกล่าว แต่พอไปใส่บาตรหลวงปู่ท่อน หนูก็ไม่คิดอะไรเลย ท่องคาถาเงินล้านอย่างเดียว...

ตอบ : มันเต็มพอดี ตอนที่ยังไม่เต็มชวนชวายเป็นไรก็ยังไม่ได้ สดางค์มันไม่พอซื้อของ พอไปถึงตรงนั้นหลวงปู่ท่านเต็มเต็มพอดี ก็ได้ของที่เราต้องการมาก็แค่นั้นเอง เรื่องของธรรมะเป็นเรื่องแปลกกว่าถ้าเราอยากมันจะไม่ได้

ถาม : อย่างนี้ต้องอธิษฐานว่า...ต้องอธิษฐานหนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า อธิษฐานสิ่งที่เราต้องการมากที่สุด?

ตอบ : ไม่ใช่จะ ต้องอธิษฐานในสิ่งที่ไม่เกินวิสัย

ถาม : พอจะมีทางเป็นไปได้หรือคะ?

ตอบ : เอาแค่นี้พานก็พอ (หัวเราะ) นิพพานะยอดเขาสูงสุดจะ กว่าจะ

ไปถึงยอดสูงสุดผ่านหมดทุกอย่าง บอกเอาแค่พอจะเป็นไปได้เอามันสุดสุดยอดไปเลย(หัวเราะ) จำไว้ว่าเรื่องของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ใช้คำว่าอัปมาโน ประมาณไม่ได้ ในเมื่อประมาณไม่ได้นี้หวังอะไรก็ไม่เกินวิสัยทั้งนั้นแหละ เพียงแต่ว่าสิ่งที่เราทำมามันเพียงพอมั๊ย? เรื่องของศาสนาเราที่พระพุทธเจ้าท่านบอกความจริงให้รู้ เป็นเรื่องของเหตุกับผล ถ้าเราสร้างเหตุไม่พอผลมันไม่เกิด เพราะฉะนั้นเราต้องทำเหตุไปเรื่อย ถ้าพอเมื่อไหร่ผลเกิดทันที

ถาม : ฟังเพื่อนบอกต้องทำใจให้สบาย ไม่ต้องคิดอะไร

ตอบ : ทำได้แหละดี แต่ทำแล้วตั้งเจตนาไว้ว่าเราทำแล้วต้องการอะไรว่าไปไปเลย เพราะต้องการไม่ต้องการผลนั้นเกิดแน่ เพราะฉะนั้นจำกัดไปเลยทำให้เกิดอย่างไร ให้เกิดเมื่อไหร่จะดีกว่า เพราะว่าเป็นการประกันความเสี่ยงไว้ ไม่ใช่อยากจะกิน ตอนนี้อีก ๓ วันถึงจะมีกินก็หิวแย

ถาม : คำว่า “บันลือสีหนาท”.....?

ตอบ : “กล้าพูด” ชัดมั๊ย ?

ถาม : อย่างหลวงตามหาบัว ?

ตอบ : ลักษณะคล้ายๆ อย่างนั้น กล้าพูด ภาษาบาลีเขาใช้คำลักษณะอย่างนั้น เหมือนกับราชสีห์คำราม คืออยู่ในลักษณะกล้าพูด อย่างในสมัยพุทธกาลก็มี พระปิลินทอลการทวาชะ เมื่อท่านบรรลุมรรคผลแล้วท่านประกาศอยู่เสมอว่า “ใครสงสัยข้อใจข้อธรรมข้อไหนให้มาถามเรา” พระที่เป็นปุถุชนไม่เข้าใจ ไปฟ้องพระพุทธเจ้าว่าท่านอวดอุตตริมนุสสรธรรม พระพุทธเจ้าท่านก็เลยต้องเล่าบุรพกรรม ให้ฟังว่าในอดีตท่านเคยเป็นราชสีห์มาก่อน แล้วท่านเฝ้าปรนนิบัติพระปัจเจกพุทธเจ้า ทำที่ให้พระปัจเจก

พุทธเจ้าพักอยู่ในถ้ำของท่าน ก่อนจะออกไปหากินก็คำรามขูไว้ก่อน
กันสัตว์อื่นจะมารบกวน พอมาชาตินี้ท่านก็ยังมินิสัยเดิมมาก็คือกลายเป็น
คนกล้าพูด กล้าทำ แบบนั้น เขาเลยใช้คำว่า “บันลือสีหนาท” ทำเหมือน
ยังกับราชสีห์คำราม กล้าพูด กล้าทำ

ถาม : มีกล่องมูลนิธิแล้วเราไปใส่ถือว่า....?

ตอบ : เท่ากับเรามีส่วนร่วมในงานบุญนั้น ๆ

ถาม : แต่เราก็ไม่รู้ว่าคุณรับมีศีล.....?

ตอบ : อันนั้นเราต้องเจตนาของเราให้สูงสุดไปเลย เพราะมูลนิธิเป็นงาน
เพื่อส่วนรวมอยู่แล้ว ถ้าหากว่าเหมือนของพระ ก็ถือว่าเป็นสังฆทานไปเลย
เพราะฉะนั้นลักษณะของท่านไม่จำกัดเขตแบบนั้น ไม่ต้องไปสนใจว่า
คนรับจะดีเท่าไรหรืออก ผลมันมหาศาลอยู่แล้ว ถ้าเพื่อส่วนรวมทำไป
เถอะ

ถาม : สมัยหลวงพ่อก็มีที่เป็นฆราวาสหลายรายที่เป็นพระอรหันต์ ณ ขณะ
นั้นรู้ตัวมัยว่าจะต้องตาย ?

ตอบ : ถ้าหากว่าทั่วถึงจริง ๆ ส่วนใหญ่จะรู้เพราะว่าญาณคือเครื่องรู้
จะเกิด ไม่ต้องถึงขนาดพระอรหันต์หรืออก แต่พระโสดาบันก็รู้แล้ว ถ้า
ไม่ใช่พระพุทธรเจ้าเสด็จมาพยากรณ์ ก็จะมีญาณคือเครื่องรู้เกิดขึ้น แต่ว่า
พระอริยเจ้าตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไป ท่านเป็นผู้มีความไม่ประมาท
เป็นปกติ เพราะฉะนั้นถึงท่านรู้ว่าตัวเองเป็นพระอริยเจ้าแล้วแต่ก็ตั้ง
หน้าตั้งตาทำต่อไปเรื่อย ไม่ใช่สุขขวิปัสโก แล้วถึงจะเป็น ต่อให้เป็นพระ
วิชชาสาม อภิญญาหก สมาบัติแปด อะไรก็ตาม ถ้าหากว่าการบรรลุ
มรรคผลจะมาพิจารณาในลักษณะสุขขวิปัสโกหมด เพียงแต่ว่าพระที่ท่าน

เป็นวิชชาสาม อภิญญาห้า สมาบัติแปด ท่านมีกำลังฌานเป็นเครื่องช่วย
ช่วยได้เยอะมาก

ถาม : .....

ตอบ : ถ้าหากว่าเป็นพระอรหันต์ถ้าไม่บวชก็ตายภายในวันนั้นแหละ
ถ้าเป็นตอนเช้า ก็ไม่เห็นตะวันตก ถ้าเป็นตอนกลางคืนก็ไม่ได้เห็นตะวันขึ้น

ถาม : แล้วตรงไหนจะเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าเราควรจะไปทางไหน เป็นฆราวาส
ก็ตายไปเลย หรือว่า.....?

ตอบ : ตอนนั้นตัวปัญญา หรือความเป็นทิพย์จะมีอยู่ อย่างคุณจันทนา
วิระผล พอทำไปถึงระดับหนึ่งก็นั่งพิจารณาตัวเอง มีญาณคือเครื่องรู้บอก
ว่า ถ้ารักษากำลังใจไว้ระดับนี้จะอยู่ต่อได้อีก ๑๒ ปี แต่ถ้าหากว่าปล่อยยาว
ก็จะตายภายในวันนี้เลย ตกลงท่านก็ทิ้งยาวไปเลย คือ ๑๒ ปีจะอยู่ต่อไป
ทำไม มันก็ลำบากอีก ๑๒ ปี

ถาม : อย่างนี้จัดเป็นกรณีพิเศษหรือเปล่า ?

ตอบ : ไม่เรียกว่ากรณีพิเศษ คือใครถ้าทำถึงตรงนี้ ก็ต้องเป็นอย่างนี้กัน
เกือบทั้งนั้น

ถาม : ถ้าเป็นพระอนาคามีแล้ว ถ้าจะก้าวเข้าสู่พระอรหันต์ ที่เหลือใน
สังโยชน์คือ รูปราคะ อรูปราคะ ตรงนี้เราอ่อน แต่เรายังไม่รู้ตัวว่าเราอ่อน
หรือเราไม่ได้สนใจมัน แต่เราอาจจะไม่รู้ตัวว่าเราอ่อนหรือเปล่า ตรงนี้เรา
จะใช้อะไรพิจารณา ?

ตอบ : เขาจับตัวสุดท้ายคือ อวิชชาไปเลย พยายามอย่าให้ใจยึดเกาะ
อะไรทั้งนั้น สิ่งต่างๆ ที่เข้ามาทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อย่ายินดีกับมัน
และอย่ายินร้ายกับมัน ประเภทเห็นชอบใจก็เสร็จแล้ว คือฉันทะ พอใจ

อยู่แล้ว ก็จะเกิดโรคะ ยินดี อยากมี อยากได้ ก็เสรีจอยู่ตรงนั้นเองไม่ต้องไปไหนหรอก เพราะฉันทะ กับโรคะ คืออวิชชา

ถาม : แล้วตัวอุทฺธจะ นี่จะกำจัดอย่างไร?

ตอบ : ถ้าถึงระดับนั้น สบายมากอยู่แล้ว กำลังใจของผู้จะเป็นพระอริยเจ้าตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไป อย่างน้อยต้องมีกำลังของปฐมฌาน เป็นเครื่องค้ำ ถ้าเป็นพระอนาคามีต่ำสุดต้องมีฌาน ๔ ไม่อย่างนั้น จะกำจัดโทษไม่ได้ กำจัดโรคะไม่ได้ กำลังที่ทรงฌานได้ขนาดนั้น ตัวอุทฺธจะ ฟุ้งซ่านนี้ถ้าจับฌานอยู่มันไม่ไปไหนหรอก จะไปฟุ้งอะไรได้ เพียงแต่ว่า รูปโรคะ อรูปโรคะ คือการคิดในรูปและสิ่งที่ไม่ใช่รูป ส่วนที่ละเอียดที่สุดก็คือ รูปฌาน อรูปฌาน ... (ไม่ชัด)... เพราะฉะนั้นยังเป็นพุทธานุสสติ ยิ่งง่ายใหญ่เลยเพราะพระพุทฺธเจ้าไม่อยู่ที่ไหน นอกจากพระนิพพาน

ถาม : มันเป็นส่วนดีของเรามั้ย ไม่ค่อยได้สนใจ หรือเรียกว่าไม่เห็นพรหม เห็นเทวดา?

ตอบ : ยิ่งง่ายใหญ่ เพราะถ้าเห็นเดี๋ยวก็ไปติดแหง็กอยู่แค่นั้นเอง เกาะนิพพานอย่างเดียวได้เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ถ้าสามารถเกาะได้โดยที่ไม่ให้ความสนใจเรื่องของพรหมเทวดาไปเลย ก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี เรื่องของพรหม เทวดา เราเคารพท่านเป็นปกติ แต่ว่าเทวโลก พรหมโลกเราไม่เอาด้วย

ถาม : อย่างนี้พอจะมีสิทธิ์ใช้มั้ยครับ ชาตินี้?

ตอบ : ถ้ายังถามอย่างนี้ไม่มีสิทธิ์ (หัวเราะ) คนเราทำอะไรมันต้องมันใจ

ถาม : ถ้าเกิดมันใจไปแล้ว บางทีมันประมาท

ตอบ : เขามันใจแล้วตั้งหน้าตั้งตาทำ ตัวนี้เป็นตัวลึ่งเลสงสัยวิจิกิจฉา

เข้าใจหรือยังว่าสงสัยแบบไหน ? มันสงสัยอย่างนี้ คือขาดความมั่นใจในผลการกระทำของตน

ถาม : (น้องชายบวชพระ) แม่ไปเยี่ยมจะบังคับให้ท่านเรียนหนังสือ จะถามว่าถ้าท่านไม่เรียนจะเป็นอะไรมั้ย?

ตอบ : ถ้าหากตามกฎหมายเถรสมาคม ภายใน ๕ พรรษาต้องสอบให้ได้ อย่างน้อยนักธรรมตรี เพราะว่าบังคับให้พระมีความรู้ เนื่องจากว่าประเภทบวชมาอาศัยวัดกินอย่างเดียวก็มี ถึงเวลาไม่มีความรู้ นักธรรมตรี เป็นเรื่องของศีลพระ วินัยพระ เท่ากับบังคับให้รู้ว่าเป็นพระแล้วต้องทำอะไรถึงจะถูก ทำอย่างไรถึงผิด จะได้รู้ตรงจุดนี้ไว้ เขาเลยบังคับ ภายใน ๕ พรรษา ต้องสอบให้ได้อย่างน้อยนักธรรมตรี หลังจากได้แล้วจะเรียนต่อไม่เรียนต่อไม่ว่า

ถาม : ชมราวาสอายุเยอะ ไปบวชก็.....?

ตอบ : ตอนนี่เขาห้าม เกิน ๖๐ ไม่รับ เป็นระเบียบมหาเถรสมาคม ระบุไว้เลย เพราะฉะนั้นใครที่เกษียณแล้วจะไปบวชไม่ต้องหวัง เพราะเขากลัวว่าบรรดาหลวงตาแก่ๆ พอไม่มีใครทำมาหากิน ลูกหลานทิ้งขว้าง ก็บวชเข้าไป แล้วบวชเข้าไปก็ไม่ยอมศึกษาหาความรู้ว่าเป็นพระต้องปฏิบัติอย่างไร ไปทำละเทะให้คนเสื่อมศรัทธา นั่นก็เลยห้ามไว้เลย เป็นระเบียบเลยว่าตั้งแต่นี้ไปถ้าหากกว่าเกิน ๖๐ แล้วไม่รับ

ถาม : พระอรหันต์ที่ไม่มีชีวิตแล้ว ขึ้นไปบนนิพพาน มีประเภทไม่มีความรู้มั้ย?

ตอบ : ถ้าไม่มีความรู้เป็นพระอรหันต์ไม่ได้ พระอรหันต์ต้องฉลาดที่สุดแล้ว ถ้าไม่ใช่พระอรหันต์ปฏิสัมภิทาญาณไม่จำเป็นต้องรู้หมด เอาเฉพาะ

กรรมฐานกองใดกองหนึ่งทำถึงที่สุด ไปนิพพานได้แล้ว

ถาม : อยู่บนโน้นแล้วความรู้อะไร?

ตอบ : มันมาตั้งแต่ก่อนจะไปแล้ว ถ้ารอให้ไปแล้วค่อยมาก็ไปไม่ได้เท่านั้นสิ

ถาม : ฆานกับญาณต่างกันตรงไหน?

ตอบ : ฆาน เป็นกำลังที่เกิดจากการฝึก ญาณเป็นผลของการใช้ฆาน ญาณเป็นเครื่องรับรู้โดยอาศัยกำลังของฆานช่วย

ถาม : ก็คือ ฆานต้องมาก่อนญาณ ?

ตอบ : เรียกว่าอย่างนั้นได้เลยจะ ญาณแปลว่าเครื่องรู้ รู้อดีต รู้ปัจจุบัน รู้อนาคต รู้กรรมของคนและสัตว์ ระลึกชาติได้รู้ใจคนอื่นอย่างนี้เรียกว่า ญาณ แต่ ฆาน ก็คือกำลังสมาธิที่เราฝึกมา ใช้สมาธิอันนั้นเพื่อเรียนรู้ ในสิ่งไหน เข้าใจในสิ่งไหน ในลักษณะรู้อดีตเขาเรียกว่า อดีตังสญาณ รู้ อนาคตก็เป็นอนาคตังสญาณ

ถาม : นั่งสมาธิ ไม่เห็นจะได้อะไรเลย

ตอบ : แล้วจะเอาอะไร ? เรื่องนั่งสมาธิสำคัญอันดับแรก คือ ใจเราสงบ ถ้าหากว่าใจสงบ จะเริ่มมีปัญหาให้เห็นความเป็นจริงของโลกนี้ เรื่องของการที่ได้โน่นได้นี้ ได้ทิพจักขุญาณ เห็นเรื่องผี เรื่องเทวดา ไปเที่ยว นรก เทียบสวรรค์ได้ อันนั้นถือว่าเป็นของแถม ถ้าหากว่าใครทำถึงระดับ หนึ่ง ถ้าของเก่ามีของแถมนี้จะโผล่มาแล้วส่วนใหญ่จะพาให้คนติดอยู่ แค่นั้นด้วย จะไม่ก้าวหน้าในการปฏิบัติ จะไปเพลินอยู่กับเรื่องที่.....มัน น่าสนใจ แต่จริงๆ แล้วมันหลอกให้เราสนใจ

ถาม : เวลาไปนั่งที่วัด หลวงพี่ท่านช่วยแนะให้ บางที่เราไม่ได้คิดหรือไม่ได้ เห็น ไม่ได้นึก ถ้านึกขึ้นมาแวบหนึ่ง หลวงพี่ท่านก็จะทักจะเหมือนกับที่

เราคิด เดาเอาหรือว่าท่านรู้จริงๆ?

ตอบ : จะมีอยู่ตัวหนึ่ง ท่านเรียกว่า เจโตปริยญาณ คือรู้ใจคนอื่น โดยเฉพาะบรรดาครูฝึก จะได้เปรียบตรงนี้มาก เพราะว่าตัวเจโตปริยญาณจะ คล่อง เพราะว่าปล้ำกับลูกศิษย์มาอยู่ตลอด เพราะฉะนั้นในเมื่อของเราเกิด ความรู้สึกอะไรขึ้น ท่านจะรู้ แล้วก็พูดตรงตามนั้น

ถาม : แล้วอย่างนี้ ถ้าคิดอะไรท่านก็จะรู้หมดสิ ?

ตอบ : ถ้าสนใจจะรู้ แต่ว่าส่วนใหญ่แล้วเขาจะดูแต่ใจตัวเอง คือว่า บุคคลที่ได้เจโตปริยญาณ รู้ใจคนอื่นประโยชน์มันน้อย ต้องดูใจตัวเองว่า ใจเรามีกิเลสอะไรอยู่บ้าง? มีความดีอยู่มั๊ย? ถ้าไม่มีความดีสร้าง ความดีขึ้นมา ถ้ามีความดีแล้ว สร้างความดีให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป มีความชั่ว อยู่มั๊ย? ถ้ามีความชั่วอยู่ไล่มันออกไป ระวังระวังไว้อย่าให้มันเข้ามา เขาจะดูตัวเอง เขาไม่เสียเวลาไปดูคนอื่นหรอก แต่ว่าถ้าอยากรู้ อยาก ลองอะไรนี้ บางที่ท่านก็ทิ่มให้ตรงๆ เหมือนกัน แล้วเราก็ร้องจ๊าก บางที ไม่อยากไปหาพระอีก

ถาม : นั่งสมาธิทุกวัน เขาบอกว่านั่งสมาธิแล้วจะรู้สึกเป็นสุข แต่บางทีนั่ง สมาธิแล้วทรมาน ทำไมมันนานจัง?

ตอบ : เปลี่ยนอิริยาบถมั่งสิ เขาไม่ได้ให้นั่งอย่างเดียว พระพุทธเจ้าท่าน บอกยืน เดิน นั่ง นอน ทำได้ทุกอิริยาบถ ถ้ารู้สึกทรมานมากก็เปลี่ยนชะ เปลี่ยนจากนั่งไปเป็นยืนบ้าง ไปเป็นเดินบ้าง ขอให้ทำให้จริงๆ เท่านั้นแหละ

ถาม : แล้วเวลานั่งสมาธิไปสักนานๆ นิดหนึ่ง เหมือนจะหลับแต่ว่ามันก็ไม่ หลับ แล้วเวลาสะดุ้ง หัวใจเต้นแรงๆ

ตอบ : อันนั้นเขาเรียกว่า **พลัดจากฉาน** คือกำลังใจจะเริ่มเป็นปฐมฉานแล้ว คำว่าฉาน คือความเคยชินของคำภาวนา จะมีอยู่ ๔ ระดับ ๘ ชั้น เขาเรียกว่าปฐมฉาน ความเคยชินขั้นที่หนึ่ง ไล่ไปจนถึงความเคยชินขั้นที่ ๘ โนน แต่จริง ๆ แล้ว ๔, ๕, ๖, ๗, ๘ กำลังมันเท่ากัน เพียงแต่ว่า ๕, ๖, ๗, ๘ เปลี่ยนวิธีคิดเท่านั้น คราวนี้ขั้นที่ ๑ ที่เรียกว่า ปฐมฉาน ถ้ากำลังใจหยาบนิดหนึ่ง สติจะตามไม่ทัน พอสติตามไม่ทันมันเริ่มเกาะติดได้ก็หลุด จะวูบเหมือนเราสะดุ้ง ลักษณะนั้นเขาเรียกว่าพลัดจากฉาน พอสะดุ้งเสร็จหัวใจจะเด่นแรง บางทีก็เหมือนกับตกใจ เหมือนกับตกจากที่สูง อันนั้นเป็นอาการที่พลัดจากฉาน ถึงเวลาให้เราเอาใจจดจ่ออยู่กับลมหายใจเข้า-ออกให้มันคงกว่านั้น ตามรู้มันให้มันมันคงกว่านั้น ถึงเวลาก้าวข้ามไปได้ต่อไปก็จะเป็นอีก ถ้ายังก้าวข้ามไม่ได้เดียวกับพลัดอยู่เรื่อย ๆ เดียวก็วูบอยู่เรื่อย ๆ

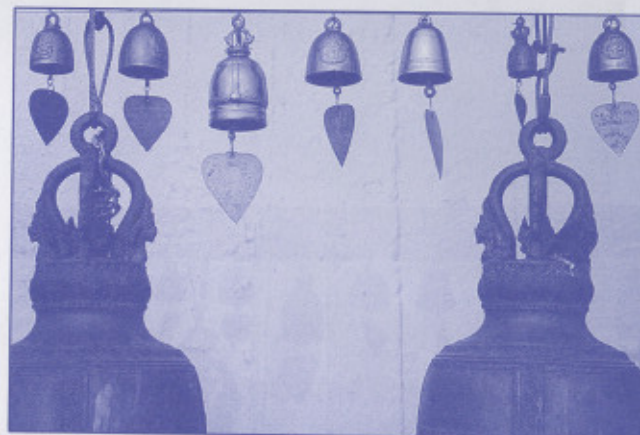
ถาม : แต่มันเหมือนคล้าย ๆ จะหลับ

ตอบ : ก็คล้าย ๆ อย่างนั้น เพราะสติจะเริ่มขาด ตามไม่ทันพอสติขาดพลัดจากฉาน วูบมาเราก็เลยสะดุ้ง หรือไม่บางทีก็หิว เหมือนยังกับตกจากที่สูง

ถาม : แล้วทำอย่างไร เพราะว่ามันแค่นี้ แล้วก็เป็นอย่างนี้เรื่อย ๆ ?

ตอบ : บอกแล้วว่า ให้สติอยู่กับลมหายใจเข้า-ออก ให้มันคงกว่านั้น ให้มันจดจ่ออยู่แค่นี้ แค่มลมหายใจเข้า-ออก เฉพาะหน้า สังเกตว่าต่อนั้นถ้าเราผลอเมื่อไหร่จะเป็นทุกที เพราะฉะนั้นห้ามผลอ ถ้าข้ามไปได้แล้วมันจะไม่เป็นอีก ข้ามไปปั๊บเหมือนคนเคยเข้าประตูไปทางด้านนั้น รู้ว่าประตูนั้นเข้าได้ถึงเวลาก็ตรงไปเลย พยายามหน่อย เริ่มดีแล้ว พอได้

ปฐมฉานตียาวเลย ตั้งใจดูในเรื่องของความเคารพในพระพุทธธรรม พระสงฆ์ให้จริงจัง ไม่ล่วงเกินด้วยกาย วาจาใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ตั้งใจดูเรื่องศีลให้บริสุทธิ์ อย่าทำให้ศีลขาดด้วยตัวเอง อย่ายุให้คนอื่นเขาทำ อย่ายินดีเมื่อคนอื่นเขาทำ แล้วก็ตั้งใจว่าถ้าตายจะไปนิพพาน กำลังของปฐมฉานเพียงพอที่จะตัดกิเลสหยาบขั้นต้น เพื่อความเป็นพระโสดาบัน หรือสกิทาคามีได้ ถ้าได้ปฐมฉานนี้สบาย ยึดหัวหาดได้ส่วนหนึ่งแล้ว ตั้งหน้าตั้งตาลุยตรงอารมณฺ์พระโสดาบัน สกิทาคามีไปเลย

กระโถนข้างธรรมมาสน์

ตอบ : อันนั้นเขาเรียกว่า **พลัดจากฉาน** คือกำลังใจจะเริ่มเป็นปฐมฉานแล้ว คำว่าฉาน คือความเคยชินของคำภาวนา จะมีอยู่ ๔ ระดับ ๘ ชั้น เขาเรียกว่า**ปฐมฉาน** ความเคยชินขั้นที่หนึ่ง ไล่ไปจนถึงความเคยชินขั้นที่ ๘ โนน แต่จริง ๆ แล้ว ๔, ๕, ๖, ๗, ๘ กำลังมันเท่ากัน เพียงแต่ว่า ๕, ๖, ๗, ๘ เปลี่ยนวิธีคิดเท่านั้น คราวนี้ขั้นที่ ๑ ที่เรียกว่า ปฐมฉาน ถ้ากำลังใจหยابนิดหนึ่ง สติจะตามไม่ทัน พอสติตามไม่ทันมันเริ่มเกาะติดได้ก็หลุด จะวูบเหมือนเราสะดุ้ง ลักษณะนั้นเขาเรียกว่าพลัดจากฉาน พอสะดุ้งเสร็จหัวใจจะเด่นแรง บางทีก็เหมือนกับตกใจ เหมือนกับตกจากที่สูง อันนั้นเป็นอาการที่พลัดจากฉาน ถึงเวลาให้เราเอาใจจดจ่ออยู่กับลมหายใจเข้า-ออกให้มันคงกว่านั้น ตามรู้มันให้มันมั่นคงกว่านั้น ถึงเวลาก้าวข้ามไปได้ต่อไปก็จะเป็นอีก ถ้ายังก้าวข้ามไม่ได้เดี๋ยวก็พลัดอยู่เรื่อย ๆ เดี่ยวก็วูบอยู่เรื่อย ๆ

ถาม : แต่มันเหมือนคล้าย ๆ จะหลับ

ตอบ : ก็คล้าย ๆ อย่างนั้น เพราะสติจะเริ่มขาด ตามไม่ทันพอสติขาดพลัดจากฉาน วูบมาเราก็เลยสะดุ้ง หรือไม่บางทีก็หิว เหมือนยังกับตกจากที่สูง

ถาม : แล้วทำอย่างไร เพราะว่ามันแค่นี้ แล้วก็เป็นอย่างนี้เรื่อย ๆ ?

ตอบ : บอกแล้วว่า ให้สติอยู่กับลมหายใจเข้า-ออก ให้มันคงกว่านั้น ให้มันจดจ่ออยู่แค่นี้ แค่มหายใจเข้า-ออก เฉพาะหน้า สังเกตว่าต่อนั้นถ้าเราเผลอเมื่อไหร่จะเป็นทุกข์ เพราะฉะนั้นห้ามเผลอ ถ้าข้ามไปได้แล้วมันจะไม่เป็นอีก ข้ามไปปุ๊บเหมือนคนเคยเข้าประตูไปทางด้านนั้น รู้ว่าประตูนั้นเข้าได้ถึงเวลาก็ตรงไปเลย พยายามหน่อย เริ่มดีแล้ว พอได้

กระโถนข้างธรรมมาสน์

ปฐมฉานเดียวเลย ตั้งใจในเรื่องของความเคารพในพระพุทธธรรม พระสงฆ์ให้จริงจัง ไม่ล่วงเกินด้วยกาย วาจาใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ตั้งใจดูเรื่องศีลให้บริสุทธิ์ อย่าทำให้ศีลขาดด้วยตัวเอง อย่าโยให้คนอื่นเขาทำ อย่ายินดีเมื่อคนอื่นเขาทำ แล้วก็ตั้งใจว่าถ้าตายจะไปนิพพาน กำลังของปฐมฉานเพียงพอที่จะตัดกิเลสหยาบขั้นต้น เพื่อความเป็นพระโสดาบัน หรือสกิทาคามีได้ ถ้าได้ปฐมฉานนี้สบาย ยึดหัวหาดได้ส่วนหนึ่งแล้ว ตั้งหน้าตั้งตาลุยตรงอารมณ์พระโสดาบัน สกิทาคามีไปเลย

